ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/21/2756

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Kadri Levand
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	12.10.2021, Tallinnas
Adressaat	Riigimetsa Majandamise Keskus rmk@rmk.ee
Teabevaldaja vastutav isik	Juhatuse liige
Vaide esitaja (teabenõudja)	AS Postimees ylle.harju@postimees.ee

RESOLUTSIOON
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, AvTS § 51 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 3 alusel teeme teabevaldajale täitmiseks kohustusliku vaideotsus-ettekirjutuse:

1) rahuldada vaie osaliselt;

2) väljastada RMK ja AS Horizon Tselluloosi ja Paberi vahel sõlmitud leping nr 3-3.6.1/1115 täies mahus, kuna ärisaladuse juurdepääsupiirangu maksimaalne tähtaeg on käesolevaks ajaks lõppenud. Väljastada ka kõik lepingu lisad, mille juurdepääsupiirangu tähtaeg on lõppenud;

3) vaadata üle teabevaldajale juba edastatud Stora Enso Eesti AS-iga ja Graanul Invest AS-iga sõlmitud puidumüügi kestvuslepingute need punktid, kus inspektsioon ei tuvastanud vaidemenetluse käigus ärisaladust, ja teave kas teabenõudjale väljastada, või esitada kinni kaetud osade kohta täpsem selgitus, mis on juurdepääsu piiramise alus ja selged põhjendused, mis selle vajaduse tingivad;

4) vaadata veelkord üle kõik kehtivad puidumüügi kestvuslepingud ja esitada kontrolliks inspektsioonile nimekiri kõikidest lepingutest lähtuvalt lepingute sõlmimisaegadest (juurdepääsupiirangute algusaegadest). Kõik ärisaladust sisaldavad lepingud, mille juurdepääsupiirangut ei ole pärast 5 aasta möödumist pikendatud või mille pikendamisest on omakorda möödunud teistkordne pikendamise aeg ehk

maksimaalselt 5 aastat (juurdepääsupiirangu kehtestamise ajast on möödas 5+5 aastat), tuleb teabenõudjale täies mahus väljastada;

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 05.11.2021.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna Halduskohtusse üksnes vaideotsuse rahuldamata jäänud osas või juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil. Seejuures saab vaideotsuse tühistamist nõuda üksnes koos teabevaldajale esitatud nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile. Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:
12.04.2021 esitas teabenõudja teabevaldajale algse teabenõude mitmetes küsimustes. Toome välja teabenõude taotlused, mille täitmisest on teabevaldaja keeldunud, ja mis osas algatas inspektsioon 18.05 vaidemenetluse:
- *väljastada praegu kehtivate puidumüügi kestvuslepingute ja lepingute lisade koopiad (kui lepingutes sisaldub juurdepääsupiiranguga isikuandmeid või muid juurdepääsupiiranguga andmeid, siis palusin lisada juurdepääsupiirangute alus ja need andmed lepingus kinni katta.).*
- *saada näidiseks kolm kõige mahukamat kestvuslepingut.*

10.05.2021 keeldus teabevaldaja teabenõude täitmisest, tuues seletuseks:
kehtivate metsamaterjali müügi kestvuslepingute ja nende lisade koopiate edastamine võib kahjustada RMK ja tema klientide ärisaladust, on need dokumendid tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks vastavalt AvTS § 35 lõike 1 punktile 17. Info saatmiseks Teie poolt soovitud kujul oleks vajalik lepingute ja lisade sajad failid üles otsida ja tuhandeid lehekülgi välja trükkida, ärisaladust puudutavad andmed välja selgitada ja kinni katta ning seejärel lepingud uuesti skaneerida. Selleks tööks puudub meil nii ajaline ressurss kui ka tööjõud.

27.05.2021 esitas teabenõudja vaide inspektsioonile.

18.05.2021.a esitas inspektsioon teabevaldajale järelepärimise.

01.06.2021 esitas teabevaldaja inspektsioonile oma vastuse.

02.07.2021 tegi inspektsioon teabevaldajale ettekirjutuse hiljemalt 23.07.2021:
1) väljastada kolm suuremat puidumüügi kestvuslepingut kattes kinni juurdepääsupiirangut

sisaldav osa ja esitades iga kinnikaetud lause või sõna osas selgitused, milles seisneb ärisaladus. Vajadusel peab teabevaldaja küsima ärisaladuse hindamise otsustamiseks teise lepingu poole selgitusi;
2) vaadata üle kõigi 96 lepingu osas juurdepääsupiirangu kehtivus ja väljastada need lepingud, mille juurdepääsupiirangu aeg on lõppenud, täies mahus.

16.08.2021 esitas teabenõudja inspektsioonile täiendava vaide taotlusega väljastada kõik 96 puidumüügi kestvuslepingut täies mahus.

27.08.2021 algatas inspektsioon uue vaidemenetluse ja palus:
1) esitada selgitused ja põhjendused lähtuvalt eeltoodud ärisaladuse tingimustele vastavuse kohta kinnikaetud osade kohta;
2) anda teada lähtudes eelnevast ettekirjutusest (vaadata üle kõigi 96 lepingu osas juurdepääsupiirangu kehtivus ja väljastada need lepingud, mille juurdepääsupiirangu aeg on lõppenud, täies mahus), millised kestvuslepingud 96-st olete teabenõudjale lisaks väljastanud.

22.09.2021 esitas teabevaldaja inspektsioonile kolme väljastatud puidumüügilepingu lepingu osas oma põhjendused, miks on teatud osad kinni kaetud. Teise punkti osas vastas teabevaldaja: *RMK vaatas üle kõigi 96 metsamaterjali müügilepingu juurdepääsupiirangute kehtivuse ning tuvastas, et kõik juurdepääsupiirangud kehtivad. Seetõttu ei ole vaide esitajale täiendavate lepingute täies mahus väljastamine võimalik olnud.*

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
AS Postimees Grupp esitab vaide Riigimetsa majandamise keskuse (RMK) otsuse peale olulises osas mitte täita andmekaitse inspektsiooni vaideotsust-ettekirjutust ehk saata väljaandele Postimeeshele 3 kõige mahukamat kestvuslepingut ettevõtetega, kellele RMK müüb riigimetsast puitu, milles on kinni kaetud juurdepääsupiirangut sisaldav osa ja esitatud kinnikaetud andmete osas selgitused, milles seisneb ärisaladus. Juurdepääsupiirangud ja nende põhjendused on selgelt õigusvastased.
RMK saatis kolm kestvuslepingut, milles olid kinni katnud peaaegu kõik sisulist huvi pakkuvad andmed, sh näiteks kas müüb ettevõttele männipalki või hoopis kasepaberipuud, mislaadne teave ei ole ärisaladus isegi eraettevõtluses, rääkimata kogu Eesti rahva ühise vara võõrandamise puhul. (lisatud 1 saadetud leping koos lisadega).

Lisaks on kinni kaetud absoluutselt kõik andmed, mis võimaldaks analüüsida tehingute otstarbekust riigi jaoks ja seega avalike huvide kaitstust. On ilmselge, et paljasõnalised viited võimalikule ärisaladusele on kantud üksnes eesmärgist iga hinna eest põhjendamatult vältida avaliku teabe väljastamist.

Analüüs.
1) RMK on riigitulundusasutus, mille põhiülesanne on riigimetsa majandamine. Riigikohus selgitas 24.01.2017 otsuses nr 3-3-1-65-16, p 19.2, et riigi äriühinguid asutatakse avalike huvide, mitte nende endi ärihuvide teenimiseks. Samuti, sõlmides lepinguid metsamaterjali müügiks eraettevõtjale ning valides välja eraettevõtja, kellega ta lepingu sõlmib, RMK jaotab piiratud avalikku ressurssi (vt analoogia korras Riigikohtu 29.11.2012 otsus nr 3-3-1-29-12, p 14). Järelikult peab metsamaterjali müügilepingute sõlmimise menetlus ja lepingute tingimused olema huvitatud isikutele kättesaadavad.
Kokkuvõttes: kuna RMK on riigiasutus, kes jaotab piiratud avalikku ressurssi, tuleb RMK enda võimalikku ärisaladust sisustada kitsendavalt.

2) RMK 23.07.2021 vastuskirja (edaspidi Vastuskiri) lk 2 põhjenduse järgi: „Puidu ostmisest huvitatud ettevõtjad hindavad äärmiselt kõrgelt tarnestabiilsust ja soovivad puitu osta. See motiveerib ettevõtjaid pakkuma RMK-le puidu eest RMK konkurentidega võrreldes

kõrgemat hinda. Kui RMK konkurendid saaksid teada, millist hinda ettevõtjad on nõus maksma ja kuidas müügimahud kokku lepitakse, võivad teised metsaomanikud nõuda ostjatelt samu hindu ja kasutada enda huvides ära tarnemahtude infot. See võib vähendada klientide võimalusi maksta edaspidi RMK-le kõrgemaid hindu puidu koguse eest ning sellest tulenevalt võivad väheneda riigi tulud. RMK ärisaladuse puhul on seega tegemist teabega, mis garanteerib riigile RMK äritegevuse edukuse ning mille kaitseks on rakendatud vajalikke meetmeid. Ärisaladuseks tunnistatud teabe avaldamine ohustaks riigi huvi teenida RMK kaudu riigile rohkem tulu."

3) Eelpool punktis 2 toodud põhjendused on asjakohatud ja eksitavad. Vastuskirjas ei ole näidatud, kes on RMK konkurendid. Igal juhul on selge, et RMK ja tema võimalikud konkurendid ei ole võrdses olukorras, kuna: (a) RMK müüb riigimetsa, st avalikku vara, samal ajal, kui RMK võimalikud konkurendid müüvad erametsa, st nendele endale kuuluvat vara; (b) on küll usutav, et puiduostja hindab stabiilsust, st kindlust müüdava metsa koguse ja kvaliteedi osas, kuid antud kontekstis ei ole see kohane argument: kuna RMK on Eesti suurim metsaomanik, siis on äärmiselt ebausutav, et RMK konkurendid suudaksid pakkuda RMK-ga puidu müügil samasuguseid tingimusi isegi olukorras, kui nad teaksid RMK müügihinda ja müüdava metsakoguse arvutamise mudelit. Ehk teisisõnu – RMK põhjendus selle kohta, miks puidu müügihind ja metsa kogused on RMK ärisaladus, ei ole asjakohane, vaid on kunstlik ja otsitud.

4) Vastuskirja lk 2 ja 3 põhjendused selle kohta, miks maksetähtaja, krediidilimiidi, tarnegraafiku ja hinnakokkuleppe avaldamine kahjustaks RMK olukorda: kui teised ettevõtjad teaksid kolmele kestvuslepingu partnerile antud tingimusi, siis võiksid nad endale nõuda samasuguseid tingimusi. RMK kui avaliku ressursi jagaja peab kõiki lepingupartnereid nagunii kohtlema võrdselt, st kui kaks ettevõtjat ostavad RMK-lt võrdsetes kogustes puitu, siis peab RMK andma mõlemale ettevõtjale samasugused tingimused maksetähtaja, krediidilimiidi ja tarnegraafiku osas, või selgelt ja veenvalt põhjendama, mis annab juriidiliselt erandliku võimaluse puidu ostjaid ebavõrdselt kohelda. Ühtlasi, RMK peab puidu kui avaliku ressursi müügil tagama menetluse läbipaistvuse ja avalikkuse põhimõtete järgimise (vt Riigikohtu 29.11.2012 otsus nr 3-3-1-29-12, p 14). Järelikult – RMK põhjendus selle kohta, miks puidu müügil maksetähtaeg, krediidilimiit, tarnegraafik ja hinnakokkulepe on RMK ärisaladus, on selgelt ebaõige ning taaskord kunstlik ja otsitud.

5) Kuna RMK poolt lepingupartnerile antav maksetähtaeg, krediidilimiit, tarnegraafik ja hinnakokkulepe on avalik teave (vt eelmist punkti), siis ei saa see olla ka RMK äripartneri ärisaladus. Vastuskirja põhjendused, et kui äripartneri lepingupartner saaks sellest teada, siis võiks ta nõuda äripartnerilt soodsamaid tingimusi või äripartneri konkurent teha (RMK-le) soodsama pakkumuse ja kahjustada RMK olukorda, ei ole asjakohased. Avaliku ressursi jagamist ei saa piirata põhjendusega, et avaliku ressursi saanud ettevõtja alltöövõtja võib nõuda avaliku ressursi saanud ettevõtjalt soodsamaid tingimusi. See, kas ja kuidas avaliku ressursi saanud ettevõtja suhtleb oma alltöövõtjatega, sh kuidas ta põhjendab neile pakutavaid hindu, on avaliku ressurssi saanud ettevõtja probleem. Analoogselt – RMK põhjendusega nõustudes võiks kõik või valdava osa avalikku ressursi kasutamist ettenägevaid lepinguid (nt vee- ja kanalisatsiooniteenused, elektriteenused, ühistransporditeenused jne) tunnistada ärisaladuseks põhjendusega, et avaliku ressursi saanud ettevõtja kardab, et tema alltöövõtjad nõuavad talt paremaid tingimusi. See on ilmselgelt ebakohane lähenemine. Samuti, mis puudutab äripartneri võimalikku konkureeriva pakkumuse tegemist, märgime, et: (a) vastupidiselt RMK vastuskirja loogikale on just konkurents, mitte selle puudumine RMK (ehk riigi ja maksumaksja) huvides. Sh konkurents tagab, et RMK saab puiduostjatelt parima hinna; (b) RMK sõlmitud kestvuslepingu kehtivuse ajal on leping RMK-le täitmiseks kohustuslik ning RMK peab selles näidatud tingimustel müüma puidu oma äripartnerile. Järelikult, lepingu kehtivuse ajal ei kahjusta ülalnäidatud andmete avaldamine äripartneri tarnekindlust.

6) Kvaliteedinõuetele mittevastava metsamaterjali osakaal. Kuna hinnakokkulepe ei saa olla RMK ega RMK äripartneri ärisaladus, siis ei saa ka kvaliteedinõuetele mittevastava metsamaterjali osakaal olla RMK ärisaladus põhjendusega, et vastav osakaal on alati seotud hinnaga.

7) Metsamaterjali müügilepingu tähtaeg. Vastuses põhjendatakse lepingutähtaja ärisaladuseks olemist järgmiselt: „Lepingu tähtaja osas jõutakse alati kokkuleppele läbirääkimiste tulemusel ning info lepingu tähtaja kohta ei ole üldteada. Kui mõni Stora Enso Eesti AS konkurent saaks info selle kohta, millal Stora Enso Eesti AS poolt sõlmitud lepingud lõppevad, siis saaks konkurent seda infot teades meie lepingupartnerit lepingu lõppemise perioodi saabumisel adresseerida ning teha talle konkureeriva pakkumise just seda teavet ära kasutades. See halvendaks oluliselt Stora Enso Eesti AS turupositsiooni. Teistel turuosalistel on alati õigus teha konkureerivaid pakkumisi, kuid kui turuosaline teab täpselt, millal Stora Enso Eesti AS poolt sõlmitud lepingud lõppevad, siis annaks see ebaõiglase eelise konkureeriva pakkumise tegemiseks ning lepingupartnerite „üleostmisel“.“ RMK seletusest jääb ebaselgeks, kes on Stora Enso Eesti AS-i äripartner, kellele tehakse konkureeriv pakkumus RMK ja Stora Enso Eesti AS-i vahelise lepingu tähtaja lõppemisel: kas see on RMK või Stora Enso Eesti AS-i alltöövõtja. Kui Vastuses peetakse silmas RMK-d, siis RMK kui riigivara valitseja huvi seisneb eeskätt konkurentsiolukorra loomises ja elavdamises RMK poolt pakutava puidu müügiks. Mida rohkem on konkureerivaid pakkumusi seda parem on RMK olukord. RMK loogika on antud juhul täiesti nuripidine ja kaitseb justkui oma eraõiguslike partnerite, mitte riigi huve. Miks see nii on, võiks huvi pakkuda õiguskaitseorganitele. Igal juhul – võimalus, et Stora Enso Eesti AS-i konkurent teeb pärast RMK ja Stora Enso Eesti AS-i vahelise lepingu lõppemist RMK-le konkureeriva pakkumuse, ei ole RMK probleem ega saa olla Stora Enso Eesti AS-i ärisaladus. Kui Vastuseks peetakse Stora Enso Eesti AS-i konkurendina silmas tema alltöövõtjat, siis on Stora Enso Eesti AS-i enda kohustus lahendada oma lepingulised suhted oma alltöövõtjatega nii, et RMK-ga sõlmitud lepingu tähtaja möödumine ei kahjusta Stora Enso Eesti AS-i õigusi. Võimalus, et RMK ja Stora Enso Eesti AS-i vahelise lepingu tähtaeg on ärisaladus, on ilmselgelt põhjendamatu ning õigusliku aluseta.

Kokkuvõtlikud märkused RMK käitumise osas
Postimees on seisukohal, et RMK suhtub lugupidamatult nii avalikkuse õigustatud huvisse info vastu, millistel tingimustel müüb riigiasutus meie kõigi ühist vara eraettevõtetele, aga ka andmekaitse inspektsiooni järelevalvetöösse.

Printsiibis on ju selge, et avaliku ressursi võõrandamise lepingutes saavad ärisaladused olla vaid väga piiratud juhtudel ja äärmiselt kaalukatel põhjendustel. Analoogselt on riigihangete puhul nii konkurss kui ka andmed avalikud. Üldpõhimõte on, et avaliku ressursi kasutamine peab olema läbipaistev, et välistada avalike huvide kahjustamine, sh korruptsioon.
Olukorras kus RMK ja keskkonnaministeerium on korduvalt vahele jäänud ebaõige ja eksitava info jagamisega metsateemadel, on avalikkusel eriliselt kõrgendatud huvi metsa müügilepingute vastu, sh müügihindade jm majanduslike tingimuste vastu. Kuidas AKI hinnangul ajakirjandus/avalikkus saaks üldse kontrollida, et nende 96 lepingu puhul tegemist riigile kasulike lepingutega, kui RMK loob kunstliku läbipaistmatuse, varjatesb olulist avalikku huvi kandvaid andmeid põhjendamatult juurdepääsupiiranguga «ärisaladus»?

Kas AKI hinnangul peab avaliku ressursi müük olema läbipaistev ja kontrollitav? Kui EI, siis kuidas saab maksumaksja olla kindel et tema huve ei kahjustata või ei eksisteeri korruptiivseid suhteid/tegevusi?

Miks AKI aktsepteeris RMK poolset 96 lepingu saatmisega seotud «»suure mahu» põhjendust? Kas arvate, et RMK paljasõnaline väide oma «tööprotsesside häirimisest»

kaalub üles terava avaliku huvi avaliku ressursi kasutamise otstarbekuse kontrolli järgi?
RMK ei ole selle kohta esitanud mitte mingit tõestust, et kestvuslepingute andmete salastamine annab kõrgema puiduhinna ja riigile suurema tulu. Tegu on paljasõnalise väitega.
Saadetud kinnikaetud andmetega kestvuslepingutest ja RMK selgitustest nähtub, et RMKl puudub õiguslik alus andmete kinnikatmiseks. Viidatud IT-turvariskid ja isikuandmed ei ole ärisaladus. Nende kinnikatmiseks võib olla teisi aluseid, mida AKI võib kaaluda. Palume kaaluda ka varianti, et Postimees kohustub neid andmeid mitte avaldama ega tohi neid edastada kolmandatele isikutele. Sisuliselt puudub meil nende andmete kasutamiseks huvi ja vajadus.

VÕTTES ALUSEKS ÜLALTOODUD ASJAOLUD:
Palume AKI'l kohustada RMK-d esitama viivitamatult kõigi puidumüügi ja/või metsa raieõiguse võõrandamise kestvuslepingute koopiaid koos kõigi lisadega, mis kehtisid aprillis 2021 (96) ning lisaks sellest ajast praeguseni (AKI tehtavas vaideotsuses-ettekirjutuses ette nähtud kuupäev) RMK ja ettevõtete vahel sõlmitud uued kestvuslepingud koos kõigi lisadega. Eelpool toodud põhjendustest nähtuvalt puudub RMK-l õiguslik alus juurdepääsupiirangute rakendamiseks.

TEABEVALDAJA SELETUS:
RMK edastas vaide esitajale Stora Enso Eesti AS-iga sõlmitud metsamaterjali müügilepingu nr 3-3.6.1./5192, AS-iga Graanul Invest sõlmitud metsamaterjali müügilepingu nr 3-3.6.1./4195 ning Horizon Tselluloosi ja Paberi AS-iga sõlmitud metsamaterjali müügilepingu nr 3-3.6.1/1115. Metsamaterjali müügilepingutes kattis RMK kinni nii enda kui ka lepingupartnerite poolt ärisaladuseks tunnistatud teabe. Ärisaladuse kaitset on peetud väga oluliseks ning ärisaladuse kaitsmiseks on vastu võetud regulatsioonid nii Euroopa Liidu kui ka Eesti tasandil. Euroopa Liidus reguleerib ärisaladuse kaitset eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. a direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (edaspidi direktiiv).

Direktiivi põhjenduste punktis 1 on selgitatud, et ettevõtjad investeerivad teadmistepõhise majanduse keskseks väärtuseks oleva ja konkurentsieelist pakkuva oskusteabe ja teabe omandamisse, arendamisse ja rakendamisse. Kuivõrd tehtud investeeringutest sõltub nende ettevõtjate tegevuse algmotivatsioon, kasutatakse oma innovatsiooni tulemuste omandiõiguse tagamiseks mitmeid erinevaid viise. Üheks selliseks võimaluseks on piirata juurdepääsu ettevõtja jaoks väärtuslikele teadmistele, mis ei ole üldteada, ja teenida nende pealt tulu. Sellist väärtuslikku oskus- ja äriteavet, mis ei ole avalikustatud ja mida soovitakse hoida konfidentsiaalsena, nimetatakse ärisaladuseks.

Direktiivi põhjenduste punkti 4 kohaselt ohustavad ettevõtjaid aina enam ärisaladuste omastamisele suunatud ebaausad tegevused, nagu vargus, loata kopeerimine, majandusspionaaž või konfidentsiaalsusnõuete rikkumine, mis võivad lähtuda nii liidust kui ka väljaspoolt. Ärisaladuse ebaseaduslik omandamine, kasutamine või avalikustamine ei lase ärisaladuse seaduslikul omajal oma innovatsiooni tulemustest esimese turuletulijana tulu saada, mis aga takistab innovatsiooni ja loovust. Samuti vähenevad investeeringud, kahjustades seeläbi siseturu tõrgeteta toimimist ja nõrgestades selle võimet suurendada majanduskasvu.

Direktiivi põhjenduste punktis 14 on öeldud, et oluline on kehtestada ärisaladuse ühetähenduslik määratlus, mis hõlmaks nii oskus-, äri- ja tehnoloogilist teavet juhul, kui on olemas nii õigustatud huvi sellise teabe hoidmiseks konfidentsiaalsena kui ka õiguspärane ootus sellise konfidentsiaalsuse säilitamiseks. Samuti peaks sellisel oskusteabel või teabel olema kas tegelik või potentsiaalne kaubanduslik väärtus ehk sellise oskusteabe või teabe

ebaseaduslik omandamine, kasutamine või avalikustamine kahjustaks tõenäoliselt teabe üle seaduslikku kontrolli omava isiku huve, kuna kahjustab kõnealuse isiku teaduslikku ja tehnilist potentsiaali, äri- või finantshuve, strateegilist positsiooni või konkurentsivõimet.

Eesti õiguses on avaliku teabe seaduse („AvTS“) § 35 lg 1 p 17 järgi teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks teabe, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. AvTS § 35 lg 1 p 17 sõnastuse ja mõtte kohaselt tuleb asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistada mitte üksnes ärisaladus, vaid ka muu teave, mis ei ole ärisaladus, aga mille avalikustamine võib ärisaladust kahjustada.

Enne direktiivi jõustumist ja Eesti siseriikliku õigusesse üle võtmist mõistet „ärisaladus“ Eesti õiguses defineeritud ei olnud. Mõiste sisustamisel lähtuti intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu (edaspidi TRIPS leping) artikkel 39 lõikest 2, mis sätestas: „Füüsilistel ja juriidilistel isikutel peab olema võimalus takistada nende seadusliku kontrolli all oleva teabe avaldamist teistele või selle omandamist või kasutamist teiste poolt ilma nende nõusolekuta viisil, mis on vastuolus ausate kaubandustavadega, tingimusel, et:
a) selline teave on saladus selles tähenduses, et see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokku panus üldteada või kergesti kättesaadav isikutele ringkondades, kes tavaliselt kõnesolevat laadi teabega tegelevad;
b) sellisel teabel on kaubanduslik väärtus tema salajasuse tõttu;
c) selle teabe üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.“

Direktiivi kehtestamisega viidi ärisaladuse mõiste definitsioon üle ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse (edaspidi EKTÄKS) § 5 lõikesse 2. Seejuures sisuliselt midagi mõiste definitsioonis ei muutunud, st mõiste „ärisaladus“ defineeriti EKTÄKS-is üksnes seetõttu, et direktiiv seda nõudis. Eelnevat kinnitab ka asjaolu, et sätte sõnastus on võetud praktiliselt muutmata kujul TRIPS lepingu artikkel 39 lõikest 2. Vastavalt EKTÄKS § 5 lõike 2 punktidele 1-3, peab ärisaladus vastama järgmistele tingimustele:
a) see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokku panus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad;
b) sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja
c) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.
Seoses RMK poolt metsamaterjali müügilepingutes kinni kaetud teabega selgitame, et tegemist on RMK ärisaladusega, kuivõrd:
a) nimetatud teave on teada vaid piiratud isikute ringile, st RMK-le ja konkreetsele lepingupartnerile. Tegemist ei ole üldteada teabega ning samuti ei ole see kolmandatele isikutele kergesti kättesaadav;
b) nimetatud teave omab kaubanduslikku väärtust, kuivõrd teabe avalikustamisel on kolmandatel isikutel võimalik teavet vastuolus ausate kaubandustavadega ära kasutada. Eestis kehtivad vabaturumajanduse põhimõtted ning RMK osaleb kaubaturul võrdselt kõigi teiste turuosalistega. Seejuures moodustab RMK turuosa kohalikult puiduturul ligi kolmandiku ehk RMK-l on oluline roll riigile tulu teenimisel. Aastakümnete jooksul on suudetud lepinguid korrektselt täita, tagatud tarnekindlus ja oldud stabiilne puidu tarnija, mistõttu hindavad puidu ostmisest huvitatud ettevõtjad RMK-d lepingupartnerina äärmiselt kõrgelt. Eelnev omakorda motiveerib ettevõtjaid pakkuma RMK-le puidu eest RMK konkurentidega võrreldes kõrgemat hinda. Kui RMK konkurendid saaksid teada, millist hinda on ettevõtjad nõus RMK-le maksma ja kuidas lepitakse kokku müügimahud, saaksid teised metsaomanikud seda teavet enda huvides ära kasutada. See võib aga potentsiaalselt

vähendada ettevõtjate võimalusi jätkata RMK-le puidu koguse eest kõrgemate hindade maksmist, mis tooks endaga kaasa riigi tulude vähenemise. Seega omab nimetatud teave kaubanduslikku väärtust, kuivõrd see teave garanteerib riigile RMK äritegevuse edukuse ning riigi tulude kasvamise;
c) nimetatud teabe kaitseks on RMK rakendanud vajalikke meetmeid, mh tunnistanud teabe ärisaladuseks ning asutusesiseseks teabeks, millele on ligipääs üksnes asjaomastel lepingupooltel.

Alljärgnevalt esitab RMK üksikasjalikumad selgitused ja põhjendused vaide esitajale edastatud
metsamaterjali müügilepingutes kinni kaetud teabe vastavuse kohta ärisaladuse tingimustele. Seejuures on RMK pöördunud oma lepingupartnerite poole, kellega sõlmitud lepingud vaide esitajale väljastati ning palunud neil kirjalikult selgitada, millist osa lepingutest ja millistel põhjustel lepingupartner oma ärisaladuseks peab. Kõik pöördumise saanud lepingupartnerid on RMK-le vastanud, mistõttu toob RMK esile ka lepingupartnerite poolt esitatud põhjendused ja selgitused.

1. RMK ja Stora Enso Eesti AS metsamaterjali müügileping nr 3-3.6.1/5192
1.1. Lepingus on kinni kaetud järgmine RMK poolt ärisaladuseks tunnistatud teave:
1.1.1. lepingu punktid 8.2. Maksetähtaeg, 8.3. Krediidilimiit, 8.5-8.7. Tagatis. Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ning Stora Enso Eesti AS-ile. Poolte vahel kokkulepitud maksetähtaja kaubanduslik väärtus avaldub asjaolus, et kui nimetatud teave tehtaks teatavaks avalikkusele, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimistes. Saamaks teada, milline on pikim (ostja jaoks soodsaim) maksetähtaeg, mida RMK on nõus aktsepteerima, püüaks läbirääkimiste teine pool saavutada endale senisest pikema maksetähtaja, mis suurendab debitoorse võlgnevuse riski. Lepingus kokkulepitud krediidilimiidi kaubanduslik väärtus avaldub sisuliselt samas asjaolus. Kui RMK avaldaks krediidilimiidi, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimistes. Saades teada, milline on maksimaalne (ostja jaoks soodsaim) krediidilimiit, mida RMK on nõus pakkuma, püüaks läbirääkimiste teine pool saavutada endale senisest suurema krediidilimiidi, mis samuti suurendab debitoorse võlgnevuse riski. Ka poolte vahel kokku lepitud tagatise avalikustamise kaubanduslik väärtus avaldub seoses tulevikus potentsiaalselt sõlmitavate lepingutega. Kui RMK poolt varasemalt kokkulepitud tagatised saaksid avalikkusele teatavaks, püüaks läbirääkimiste teine pool tulevikus saavutada endale senisest nõrgema tagatise, mis juhul, kui potentsiaalsel lepingupartneril tekivad makseraskused, ei pruugi olla piisav debitoorse võlgnevuse likvideerimiseks. See aga tähendab kahju tekkimist RMK-le ja seeläbi riigi tulude vähenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

1.1.2. lepingu lisad 1 kuni 1-8 pealkirjaga „Tarnegraafik". Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ja Stora Enso Eesti AS-ile. Lepingus kokkulepitud tarnegraafik sisaldab andmeid RMK poolt AS-ile Stora Enso Eesti müüdavate sortimentide koguste ajalise jaotuse kohta kalendrikuude lõikes. Nimetatud teabe kaubanduslik väärtus seisneb selles, et kui teave avalikustataks, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimistes. Saamaks teada, millistel tingimustel tarnegraafikuid on RMK nõus sõlmima, võib läbirääkimiste teine pool tulevikus saavutada RMK jaoks ebasoodsamate tingimustega tarnegraafiku. Sellise tarnegraafiku täitmine toob RMK-le potentsiaalselt kaasa aga lisakulutusi. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

1.1.3. lepingu lisad 3 kuni 3-7 pealkirjaga „Hinnakokkulepe". Vastavalt eespool selgitatule on

nimetatud teave teada üksnes RMK-le ja Stora Enso Eesti AS-ile. RMK selgitab, et hinnakokkulepped sisaldavad andmeid müüdavate sortimentide kvaliteediklasside, diameetrigruppide ja ühikuhindade kokku. Täpsemalt on RMK ärisaladuseks müügiartiklite hinnad, sealjuures palkidel diameetrigruppide lõikes. Metsa müügil, nagu äris üldiselt, on RMK
eesmärgiks võimalikult suure tulu teenimine ning RMK-l puudub õigus müüa metsa alla turuhinna. Kui RMK poolt müüdava metsamaterjali hinnad saaksid avalikuks, taotleksid RMK konkurendid enda poolt müüdava metsamaterjali eest samu hindu ning väheneks klientide võime pakkuda metsamaterjali eest RMK-le samaväärseid või kõrgemaid hindu. Selgituseks, et RMK-ga sõlmitud lepingute alusel maksavad RMK kliendid sageli kõrgemat hinda, kui on kokku lepitud RMK konkurentidega sõlmitud lepingutes, sest RMK tarnib puitu stabiilselt. Seeläbi halveneks nii RMK klientide kui ka RMK enda positsioon, mis omakorda tähendaks metsamaterjali müügist riigile laekuvate tulude vähenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt.

1.2. Lepingus on kinni kaetud järgmine AS-i Stora Enso Eesti poolt ärisaladuseks tunnistatud teave ning isikuandmed ja küberturvalisusega seonduv teave (vt Stora Enso Eesti AS põhjendused ärisaladuse kohta, lisa 2):
1.2.1. lepingu ja lepingu lisade „Tarnegraafik", „Kvaliteedinõuded" ja „Hinnakokkulepe" preambula. Lepingu preambulas sisaldub Stora Enso Eesti AS juhatuse liikme mobiiltelefoninumber. Tegemist ei ole küll Stora Enso Eesti AS ärisaladusega, kuid info on redigeeritud loetamatuks isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) nõuetest tulenevalt ning juhatuse liikme isikuandmete kaitseks. Stora Enso Eesti AS-i kontaktandmed on avalikustatud veebilehel, mille kaudu on kättesaadavad ka kontakttelefoninumbrid, kuid juhatuse liikme mobiiltelefoninumber (mida kasutatakse ka isiklikuks otstarbeks) avaldamine ei ole põhjendatud ega saa olla avalike huvide tagamiseks vajalik;
1.2.2. lepingu punkt 1.3. Stora Enso Eesti AS sõlmib erinevate klientidega lepinguid erinevateks
tähtaegadeks. Lepingu tähtaja osas jõutakse alati kokkuleppele läbirääkimiste tulemusel ning info lepingu tähtaja kohta ei ole üldteada. Kui mõni Stora Enso Eesti AS konkurent saaks info selle kohta, millal Stora Enso Eesti AS poolt sõlmitud lepingud lõppevad, siis saaks konkurent seda infot teades Stora Enso Eesti AS-i lepingupartnerit lepingu lõppemise perioodi saabumisel
adresseerida ning teha talle konkureeriva pakkumise just seda teavet ära kasutades. See halvendaks oluliselt Stora Enso Eesti AS turupositsiooni. Teistel turuosalistel on alati õigus teha konkureerivaid pakkumisi, kuid kui turuosaline teab täpselt, millal Stora Enso Eesti AS poolt sõlmitud lepingud lõppevad, siis annaks see ebaõiglase eelise konkureeriva pakkumise tegemiseks ning lepingupartnerite „üleostmisel". Info lepingu tähtaja kohta ei ole üldteada. Stora Enso Eesti AS-is on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt. RMK ja Stora Enso Eesti AS vahelises lepingus sisaldub konfidentsiaalsusklausel, mis kohustub RMK-d infot salajases hoidma. Konfidentsiaalsusklausel ja ärisaladuse kaitse sätted sisalduvad ka Stora Enso Eesti AS juhatuse liikmete lepingutes ning Stora Enso Eesti AS ja tema töötajate töölepingutes;

1.2.3. lepingu punkt 5.3 ja lepingu lisa 4 punkt 3. Lepingu punktis 5.3. ja lepingu lisa 4 punktis 3 sisaldub unikaalne ftp-serveri aadress, millele tuleb edastada mõõtmisraporti andmed. Kuigi Stora Enso Eesti AS ei pea seda infot enda ärisaladuseks, siis on seda infot redigeeritud IT-turvalisuse huvides. Kui info oleks avalik, siis oleks küberkurjategijatel võimalik aadressi rünnata, mis võiks tekitada kahju nii Stora Enso Eesti AS-ile kui ka RMK-le;

1.2.4. lepingu punkt 6. Lepingu punktis 6 sisaldub kokkulepitud protsent, kuni millise protsendini võib koorem sisaldada kvaliteedinõuetele mittevastavat metsamaterjali. Pooled

on täpse protsendi osas kokkuleppele jõudnud läbirääkimiste tulemusel ning kokkulepitud protsendid on erinevate lepingute lõikes erinevad. Lisaks, protsent, milles kokkuleppele jõutakse, on alati seotud hinnaga. Erineva hinnastandardi puhul kehtib erinev protsent kvaliteedinõuete kohta. Stora Enso Eesti AS on pikaajalise kogemuse jooksul välja töötanud hinnastandardid ja kvaliteedistandardid, millega ta metsamaterjali ostab. Kui see info saaks teatavaks konkurentidele, siis nad saaksid seda infot teades teha konkureeriva pakkumise, halvendades Stora Enso Eesti AS läbirääkimiste positsiooni. Info hindade ja kvaliteedinõuete kohta ei ole üldteada. Stora Enso Eesti AS-is on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt. RMK ja Stora Enso Eesti AS vahelises lepingus sisaldub konfidentsiaalsusklausel, mis kohustub RMK-d infot salajases hoidma. Konfidentsiaalsusklausel ja ärisaladuse kaitse sätted sisalduvad ka Stora Enso Eesti AS juhatuse liikmete lepingutes ning Stora Enso Eesti AS ja tema töötajate töölepingutes;

1.2.5. lepingu punkt 6.3. Lepingu punktis 6.3. sisaldub kokkulepitud protsent metsamaterjali hindamise ja mõõtmise võimaliku hälbe kohta. Pooled on täpse protsendi osas kokkuleppele jõudnud läbirääkimiste tulemusel ning kokkulepitud protsendid on erinevate lepingute lõikes erinevad. Protsent, milles kokkuleppele jõutakse, on alati seotud hinnaga. Erineva hinnastandardi puhul kehtib erinev protsent kvaliteedinõuete kohta. Stora Enso Eesti AS on pikaajalise kogemuse jooksul välja töötanud hinnastandardid ja kvaliteedistandardid, millega ta metsamaterjali ostab. Kui see info saaks teatavaks konkurentidele, siis nad saaksid seda infot teades teha konkureeriva pakkumise, halvendades Stora Enso Eesti AS läbirääkimiste positsiooni. Info hindade ja kvaliteedinõuete kohta ei ole üldteada. Stora Enso Eesti AS-is on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt. RMK ja Stora Enso Eesti AS vahelises lepingus sisaldub konfidentsiaalsusklausel, mis kohustub RMK-d infot salajases hoidma. Konfidentsiaalsusklausel ja ärisaladuse kaitse sätted sisalduvad ka Stora Enso Eesti AS juhatuse liikmete lepingutes ning Stora Enso Eesti AS ja tema töötajate töölepingutes;

1.2.6. lepingu punkt 8.2. Stora Enso Eesti AS poolt on maksetähtaeg erinevate klientidega alati
eraldi läbi räägitud. Maksetähtaeg on alati seotud ka pakutava hinnaga. Kiiremate maksetega on võimalik nõuda soodsamat hinda. Stora Enso Eesti AS on enda pikaajalisele kogemusele tuginedes välja töötanud enda jaoks kõige optimaalsema tasakaalupunkti hinna ja maksetähtaja vahel. Sellele tasakaalupunktile tuginedes on Stora Enso Eesti AS ka lepingulistesse läbirääkimistesse astunud. Tasakaalupunkti ja läbirääkimiste tulemusi arvestades on maksetähtaeg erinevate lepingute ja klientide puhul siiski erinev. Kui info pakutava maksetähtaja kohta saaks avalikuks, kahjustaks see esiteks Stora Enso Eesti AS ärisid, sest kliendid, kes leiavad, et neile pakutav maksetähtaeg on mingil põhjusel ebasobivam, võivad soovida enda lepinguid läbirääkida. Lisaks, kui info Stora Enso Eesti AS pakutavate maksetähtaegade kohta saaks avalikuks, siis saaks konkurendid seda infot ära kasutades teha konkureeriva pakkumise ning halvendada Stora Enso Eesti AS turupositsiooni. Info maksetähtaegade kohta ei ole üldteada. Stora Enso Eesti AS-is on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt. RMK ja Stora Enso Eesti AS vahelises lepingus sisaldub konfidentsiaalsusklausel, mis kohustub RMK-d infot salajases hoidma. Konfidentsiaalsusklausel ja ärisaladuse kaitse sätted sisalduvad ka Stora Enso Eesti AS juhatuse liikmete lepingutes ning Stora Enso Eesti AS ja tema töötajate töölepingutes;

1.2.7. lepingu punkt 8.3. Lepingu punktis 8.3. sisaldub pakutava krediidilimiidi summa. Krediidilimiiti teades on võimalik tuletada Stora Enso Eesti AS tagatise suurus, millest omakorda saab tuletada Stora Enso Eesti AS ärimahu. Konkurendid hindavad turul teiste turuosaliste mahtusid, võimekusi jms infot, millisest infost lähtutakse hinnastamisel ja hinnapakkumiste tegemisel, et tagada võimalikult suur ärikasum, aga teha ka konkureeriv pakkumine. Kui konkurent saab teada info Stora Enso Eesti AS mahtude kohta, siis saab ta seda sisendit kasutada hinnaläbirääkimistel ning halvendada Stora Enso Eesti turupositsiooni. Info krediidilimiidi kohta ei ole üldteada. Stora Enso Eesti AS-is on info

teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt. RMK ja Stora Enso Eesti AS vahelises lepingus sisaldub konfidentsiaalsusklausel, mis kohustub RMK-d infot salajases hoidma. Konfidentsiaalsusklausel ja ärisaladuse kaitse sätted sisalduvad ka Stora Enso Eesti AS juhatuse liikmete lepingutes ning Stora Enso Eesti AS ja tema töötajate töölepingutes;

1.2.8. lepingu punkt 8.4. Punktis 8.4. sisaldub Stora Enso Eesti AS e-postiaadress, kuhu müüja peab saatma müügiarved. Stora Enso Eesti AS ei pea seda infot küll ärisaladuseks, kuid infot on redigeeritud küberturvalisuse eesmärgil. Kui info oleks avalik, siis oleks küberkurjategijatel
võimalik saata e-postiaadressile võltsarveid või e-postiaadressi muul viisil rünnata. Stora Enso
Eesti AS arvates ei saa info Stora Enso Eesti AS-i arvete e-postiaadressi kohta olla ka olulise avaliku huvi objektiks. Seetõttu on info e-postiaadressi kohta redigeeritud;

1.2.9. lepingu punkt 9.1-9.3. Stora Enso Eesti AS sõlmib erinevate klientidega lepingud erinevateks tähtaegadeks. Lepingu tähtaja osas jõutakse alati kokkuleppele läbirääkimiste tulemusel ning info lepingu tähtaja kohta ei ole üldteada. Kui mõni Stora Enso Eesti AS konkurent saaks info selle kohta, millal Stora Enso Eesti AS poolt sõlmitud lepingud lõppevad, siis saaks konkurent seda infot teades nende lepingupartnerit lepingu lõppemise perioodi saabumisel adresseerida ning teha talle konkureeriva pakkumise just seda teavet ära kasutades. See halvendaks oluliselt Stora Enso Eesti AS turupositsiooni. Teistel turuosalistel on alati õigus teha konkureerivaid pakkumisi, kuid kui turuosaline teab täpselt, millal Stora Enso Eesti AS poolt sõlmitud lepingud lõppevad, siis annaks see ebaõiglase eelise konkureeriva pakkumise tegemiseks ning lepingupartnerite „üleostmisel". Info lepingu tähtaja kohta ei ole üldteada. Stora Enso Eesti AS-is on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt. RMK ja Stora Enso Eesti AS vahelises lepingus sisaldub konfidentsiaalsusklausel, mis kohustub RMK-d infot salajases hoidma. Konfidentsiaalsusklausel ja ärisaladuse kaitse sätted sisalduvad ka Stora Enso Eesti AS juhatuse liikmete lepingutes ning Stora Enso Eesti AS ja tema töötajate töölepingutes;

1.2.10. lepingu punktid 10.2 ja 10.3. Lepingu punktides 10.2 ja 10.3. sisaldub Stora Enso Eesti AS töötaja nimi, telefoninumber ja e-postiaadress. Punktides sisalduvad töötaja andmed, kes ei ole juhatuse liige ning töötaja andmed ei ole muul viisil avalikult kättesaadavad. Info töötaja andmete kohta on redigeeritud loetamatuks IKÜM nõuetest tulenevalt ning töötaja isikuandmete kaitseks. Stora Enso Eesti AS kontaktandmed on avalikustatud veebilehel, mille kaudu on kättesaadavad ka Stora Enso Eesti AS üldised kontaktandmed, kuid konkreetse töötaja andmete avaldamist ei peeta töötaja isikuandmete kaitse vajadusest lähtuvalt võimalikuks. Samuti ollakse seisukohal, et töötaja isikuandmed ei saa olla olulise avaliku huvi esemeks;

1.2.11. lepingu lisad pealkirjaga „Tarnegraafik". Lepingu lisades „Tarnegraafik" on toodud tabelid, milles on detailselt välja kirjutatud Stora Enso Eesti AS-ile tagatud erinevate metsamaterjalide kogused ja osakaalud erinevate kvartalite ja kuude lõikes. Selle info põhjal on võimalik teada saada Stora Enso Eesti AS ärimahud. Teades ärimahtu ja pakutavat hinda, saab konkurent teha olemasolevat infot ära kasutades konkureeriva pakkumise ning Stora Enso Eesti AS-i ärimahtu vähendada (teha ka nn hinna dumping'ut). Info ei ole üldteada. Stora Enso Eesti AS-is on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt. RMK ja Stora Enso Eesti AS vahelises lepingus sisaldub konfidentsiaalsusklausel, mis kohustub RMK-d infot salajas hoidma. Konfidentsiaalsusklausel ja ärisaladuse kaitse sätted sisalduvad ka Stora Enso Eesti AS juhatuse liimete lepingutes ning Stora Enso Eesti AS ja tema töötajate töölepingutes;
1.2.12. lepingu lisad pealkirjaga „Hinnakokkulepe". Lepingu lisades „Hinnakokkulepe" on toodud tabelid, milles sisaldub detailne hinnainfo, millega Stora Enso Eesti AS erinevat metsamaterjali sisse ostab. Stora Enso Eesti AS on hinnainfo välja arvutanud tuginedes oma

pikaajalisele kogemusele ja hinnamudelitele, mida on pika aja jooksul välja arendatud ja välja töötatud. Kui Stora Enso Eesti AS konkurendid saaksid hinnastamise info teada, siis saaksid nad ka info ettevõtte äripositsiooni kohta ning selle kohta, millise võimekusega ettevõte tegutseb. Seda infot teades oleks võimalik konkurendil teha konkureeriv pakkumine ning turupositsiooni halvendada. Info ei ole üldteada. Stora Enso Eesti AS-is on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt. RMK ja Stora Enso Eesti AS vahelises lepingus sisaldub konfidentsiaalsusklausel, mis kohustub RMK-d infot salajas hoidma. Konfidentsiaalsusklausel ja ärisaladuse kaitse sätted sisalduvad ka Stora Enso Eesti AS juhatuse liimete lepingutes ning Stora Enso Eesti AS ja tema töötajate töölepingutes.

2. RMK ja AS Graanul Invest metsamaterjali müügileping nr 3-3.6.1/4159

2.1. Lepingus on kinni kaetud järgmine RMK poolt ärisaladuseks tunnistatud teave:

2.1.1. lepingu punktid 8.2. Maksetähtaeg, 8.3. Krediidilimiit, 8.5.-8.7. Tagatis. Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ning AS-ile Graanul Invest. Poolte vahel kokkulepitud maksetähtaja kaubanduslik väärtus avaldub asjaolus, et kui nimetatud teave tehtaks teatavaks avalikkusele, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimistes. Saamaks teada, milline on pikim (ostja jaoks soodsaim) maksetähtaeg, mida RMK on nõus aktsepteerima, püüaks läbirääkimiste teine pool saavutada endale senisest pikema maksetähtaja, mis suurendab debitoorse võlgnevuse riski. Lepingus kokkulepitud krediidilimiidi kaubanduslik väärtus avaldub sisuliselt samas asjaolus. Kui RMK avaldaks krediidilimiidi, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimistes, kuivõrd saades teada, milline on maksimaalne (ostja jaoks soodsaim) krediidilimiit, mida RMK on nõus pakkuma. Seeläbi püüaks läbirääkimiste teine pool saavutada endale senisest suurema krediidilimiidi, mis samuti suurendab debitoorse võlgnevuse riski. Ka poolte vahel kokku lepitud tagatise avalikustamise kaubanduslik väärtus avaldub seoses tulevikus potentsiaalselt sõlmitavate lepingutega. Kui RMK poolt varasemalt kokkulepitud tagatised saaksid avalikkusele teatavaks, püüaks läbirääkimiste teine pool tulevikus saavutada endale senisest nõrgema tagatise, mis juhul, kui potentsiaalsel lepingupartneril tekivad makseraskused, ei pruugi olla piisav debitoorse võlgnevuse likvideerimiseks. See aga tähendab kahju tekkimist RMK-le ja seeläbi riigi tulude vähenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

2.1.2. lepingu lisad 1 kuni 1-8 pealkirjaga „Tarnegraafik". Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ja AS-ile Graanul Invest. Lepingus kokkulepitud tarnegraafik sisaldab andmeid RMK poolt AS-ile Graanul Invest müüdavate sortimentide koguste ajalise jaotuse kohta kalendrikuude lõikes. Nimetatud teabe kaubanduslik väärtus seisneb selles, et kui teave avalikustataks, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimisteks. Saamaks teada, millistel tingimustel tarnegraafikuid on RMK nõus sõlmima, võib läbirääkimiste teine pool tulevikus saavutada RMK jaoks ebasoodsamate tingimustega tarnegraafiku. Sellise tarnegraafiku täitmine toob RMK-le potentsiaalselt kaasa aga lisakulutusi. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

2.1.3. lepingu lisad 3 kuni 3-8 pealkirjaga „Hinnakokkulepe". Vastavalt eespool selgitatule on
nimetatud teave teada üksnes RMK-le ja AS-ile Graanul Invest. RMK selgitab, et hinnakokkulepped sisaldavad andmeid müüdavate sortimentide kvaliteediklasside ja ühikuhindade kohta. Täpsemalt on RMK ärisaladuseks müügiartiklite hinnad. Metsa müügil, nagu äris üldiselt, on RMK eesmärgiks võimalikult suure tulu teenimine ning RMK-l puudub õigus müüa metsa alla turuhinna. Kui RMK poolt müüdava metsamaterjali hinnad saaksid avalikuks, tõstaksid RMK konkurendid enda poolt müüdava metsamaterjali hindu ning väheneks klientide võime pakkuda metsamaterjali eest RMK-le samaväärseid või kõrgemaid

hindu. Selgituseks, et RMK-ga sõlmitud lepingute alusel maksavad RMK kliendid sageli kõrgemat hinda, kui on kokku lepitud RMK konkurentidega sõlmitud lepingutes. Seeläbi halveneks nii RMK klientide kui ka RMK enda positsioon, mis omakorda tähendaks metsamaterjali müügist riigile laekuvate tulude vähenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt.

2.2. Lepingus on kinni kaetud järgmine AS-i Graanul Invest poolt ärisaladuseks tunnistatud teave ning isikuandmed ja küberturvalisusega seonduv teave (vt AS Graanul Invest põhjendused ärisaladuse kohta, lisa 3):
2.2.1. teave hindade kohta, millega AS Graanul Invest erinevat puidusortimenti sisse ostab. Lepingu punkt 8.2 ja lepingu lisadena sõlmitud hinnakokkulepetes sisalduvad tabelid sisaldavad informatsiooni hindade kohta, millega AS Graanul Invest erinevat puidusortimenti sisse ostab. Kirjeldatud teave ei ole üldteada, sest hinnad on kokkulepitud AS Graanul Invest ja tema koostööpartnerite vahel iga konkreetse sõlmitud lepingu osas. AS Graanul Invest ei ole teavet hindade kohta, millega ta erinevat puidusortimenti sisse ostab avaldanud avalikes materjalides, näiteks oma veebilehel või aastaaruandes. Hinnakokkuleppele jõutakse alati lepinguliste läbirääkimiste käigus ja informatsioon ei ole üldteada. Informatsioonil on kaubanduslik väärtus, sest kui mõni AS Graanul Invest konkurent saab teada informatsiooni hindade kohta, millega AS Graanul Invest erinevat puidusortimenti sisse ostab, siis ta saab teha konkureeriva pakkumise seda teavet ära kasutades. Turul on erinevatel turuosalistel kujunenud välja erinevad tüüphinnad, millega nad puidusortimenti sisse ostavad. Hinnanõuded on välja töötatud tuginedes pikaajalisele kogemusele, praktikale ja oskusteabele, mille AS Graanul Invest on valdkonnas töötades saanud. AS Graanul Invest on võtnud samme, et hoida kirjeldatud informatsioon salajases. Esiteks ei ole AS Graanul Invest kirjeldatud teavet avaldanud. Teiseks on AS Graanul Invest enda lepingulisi partnereid teavitanud, et informatsioon on AS-i Graanul Invest ärisaladus (mille tõttu on Lepingule ja selle lisadele seatud märge, et Leping ja selle lisad on mõeldud üksnes asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel) ning sõlmitud lepingud sisaldavad konfidentsiaalsusklauslit (vt Lepingu punkt 12.1). Kirjeldatud informatsioon on teada üksnes AS Graanul Invest valitud töötajatele, kellele on teavitatud, et teave on konfidentsiaalne ning kellel lasub konfidentsiaalsuskohustus sõlmitud töölepingute alusel;
2.2.2. täpne teave antud krediidilimiidi kohta. Lepingu punktis 8.3. sisaldub teave pakutud krediidilimiidi kohta, mis on seotud kogusega ja pooltevaheline kokkulepe. Krediidilimiidi arvutamise põhimõtted on toodud Lepingu punktis 8.5. ning arvutamise põhimõtteid ei pea AS Graanul Invest ärisaladuseks. Konkreetne krediidilimiit on aga ärisaladus, kuna arvestades, et see on seotud kogusega, siis saab seda infot teades välja arvutada kogused ja hinnad. Kirjeldatud teave ei ole üldteada, sest hinnad ja kogused on kokkulepitud AS Graanul Invest ja tema koostööpartnerite vahel iga konkreetse sõlmitud lepingu osas. AS Graanul Invest ei ole teavet hindade kohta, millega ta erinevat puidusortimenti sisse ostab avaldanud avalikes materjalides, näiteks oma veebilehel või aastaaruandes. Hinnakokkuleppele jõutakse alati lepinguliste läbirääkimiste käigus ja informatsioon ei ole üldteada. Samuti ei ole avaldatud informatsiooni koguste kohta, mida konkreetselt lepingupartnerilt ostetakse. Informatsioonil on kaubanduslik väärtus, sest kui mõni AS Graanul Invest konkurent saab teada informatsiooni hindade kohta, millega AS Graanul Invest erinevat puidusortimenti sisse ostab, siis ta saab teha konkureeriva pakkumise seda teavet ära kasutades. Turul on erinevatel turuosalistel kujunenud välja erinevad tüüphinnad, millega nad puidusortimenti sisse ostavad. Hinnanõuded on välja töötatud tuginedes pikaajalisele kogemusele, praktikale ja oskusteabele, mille AS Graanul Invest on valdkonnas töötades saanud. Samuti on välja kujunenud kogused, mida iga konkurent ostab. AS Graanul Invest on võtnud samme, et hoida kirjeldatud informatsioon salajases. Esiteks ei ole AS Graanul Invest kirjeldatud teavet avaldanud. Teiseks, AS Graanul Invest on enda lepingulisi partnereid teavitanud, et informatsioon on AS-i Graanul Invest ärisaladus (mille tõttu on Lepingule ja selle lisadele seatud märge, et Leping ja selle lisad on mõeldud üksnes asutusesiseseks kasutamiseks AvTS

§ 35 lg 1 p 17 alusel) ning sõlmitud lepingud sisaldavad konfidentsiaalsusklauslit (vt Lepingu punkt 12.1). Kirjeldatud informatsioon on teada üksnes AS Graanul Invest valitud töötajatele, kellele on teavitatud, et teave on konfidentsiaalne ning kellel lasub konfidentsiaalsuskohustus sõlmitud töölepingute alusel;

2.2.3. teave kvaliteedinõuete kohta, millega AS Graanul Invest erinevat puidusortimenti sisse ostab. Lepingu lisadena sõlmitud sisalduvad tabelid (analoogsed kõikide lisade puhul), mis sisaldavad informatsiooni kvaliteedinõuete kohta, millega AS Graanul Invest erinevat puidusortimenti sisse ostab. Kirjeldatud teave ei ole üldteada, sest kvaliteedinõuded on kokkulepitud AS Graanul Invest ja tema koostööpartnerite vahel iga konkreetse sõlmitud lepingu osas. AS Graanul Invest ei ole teavet kvaliteedinõuete kohta, millega ta erinevat puidusortimenti sisse ostab avaldanud avalikes materjalides, näiteks oma veebilehel või aastaaruandes. Kvaliteedinõuete osas jõutakse kokkuleppele alati lepinguliste läbirääkimiste käigus ja informatsioon ei ole üldteada. Informatsioonil on kaubanduslik väärtus, sest kui mõni AS Graanul Invest konkurent saab teada informatsiooni täpsete kvaliteedinõuete kohta, millega AS Graanul Invest erinevat puidusortimenti sisse ostab, siis ta saab teha konkureeriva pakkumise seda teavet ära kasutades. Turul on erinevatel turuosalistel kujunenud välja erinevad kvaliteedinõuded, millega nad puidusortimenti sisse ostavad. Kvaliteedinõuded on välja töötatud tuginedes pikaajalisele kogemusele, praktikale ja oskusteabele, mille AS Graanul Invest on valdkonnas töötades saanud. AS Graanul Invest on võtnud samme, et hoida kirjeldatud informatsioon salajases. Esiteks ei ole AS Graanul Invest kirjeldatud teavet avaldanud. Teiseks, AS Graanul Invest on enda lepingulisi partnereid teavitanud, et informatsioon on AS-i Graanul Invest ärisaladus (mille tõttu on Lepingule ja selle lisadele seatud märge, et Leping ja selle lisad on mõeldud üksnes asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel) ning sõlmitud lepingud sisaldavad konfidentsiaalsusklauslit (vt Lepingu punkt 12.1). Kirjeldatud informatsioon on teada üksnes AS Graanul Invest valitud töötajatele, kellele on teavitatud, et teave on konfidentsiaalne ning kellel lasub konfidentsiaalsuskohustus sõlmitud töölepingute alusel;

2.2.4. täpne teave tarnetingimuste ja -koha kohta. Lepingu punkt 3.1. sisaldab teavet täpse tarnekoha kohta, mis on AS Graanul Invest ärisaladus. Üldiseid tarnetingimusi nagu Lepingu peatükis 3 kirjeldatud, ei pea me enda ärisaladuseks, kuid ärisaladus on just teave konkreetse tarnekoha kohta. Kirjeldatud teave ei ole üldteada, sest konkreetne tarnekoht on kokkulepitud AS Graanul Invest ja tema koostööpartnerite vahel iga konkreetse sõlmitud lepingu osas. AS Graanul Invest ei ole teavet avaldanud avalikes materjalides, näiteks oma veebilehel või aastaaruandes. Kokkuleppele jõutakse alati lepinguliste läbirääkimiste käigus ja informatsioon ei ole üldteada. Informatsioonil on kaubanduslik väärtus, sest kui mõni AS Graanul Invest konkurent saab teada informatsiooni konkreetse tarnekoha kohta, siis ta saab teha konkureeriva pakkumise seda teavet ära kasutades. AS Graanul Invest on võtnud samme, et hoida kirjeldatud informatsioon salajases. Esiteks ei ole AS Graanul Invest kirjeldatud teavet avaldanud. Teiseks, AS Graanul Invest on enda lepingulisi partnereid teavitanud, et informatsioon on AS-i Graanul Invest ärisaladus (mille tõttu on Lepingule ja selle lisadele seatud märge, et Leping ja selle lisad on mõeldud üksnes asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel) ning sõlmitud lepingud sisaldavad konfidentsiaalsusklauslit (vt Lepingu punkt 12.1). Kirjeldatud informatsioon on teada üksnes AS Graanul Invest valitud töötajatele, kellele on teavitatud, et teave on konfidentsiaalne ning kellel lasub konfidentsiaalsuskohustus sõlmitud töölepingute alusel;

2.2.5. isikuandmed. Lepingus ja selle lisades on kinni kaetud isikuandmed AS Graanul Invest töötajate privaatsuse ja eraelu kaitseks. AS Graanul Invest ei ole kinni katnud isikuandmeid, mis on kättesaadavad avalikest allikatest ja äriregistrist (nt juhatuse liikme nimi ja e-postiaadress, kui Leping või selle lisa on allkirjastatud AS Graanul Invest juhatuse liikme poolt). Küll aga on kinnikaetud juhatuse liikme isiklik mobiiltelefoninumber ning AS Graanul Invest töötaja isikuandmed, kes on Lepingus nimetatud kontaktisikuna, kuid kes ei ole

juhatuse liige ning kelle isikuandmed (nimi, isikukood, aadress, telefon – vt Lepingu punkt 10) ei ole avalikult kättesaadavad. Kinni katmata on jäetud e-posti domeeni lõpp @graanulinvest.com, millest on näha, et kontaktisik on AS Graanul Invest töötaja, kuid konkreetse töötaja nimi ja tema isikuandmed on töötaja privaatsuse kaitseks kinni kaetud.

3. RMK ja AS Horizon Tselluloosi ja Paberi metsamaterjali müügileping nr 3-3.6.1/1115

3.1. Lepingus on kinni kaetud järgmine RMK poolt ärisaladuseks tunnistatud teave:

3.3.1. lepingu artikkel 7 Hind kõik alapunktid. Lepingu artikli 7 alapunktides sisaldub teave hindade kokkuleppimise põhimõtete kohta. Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ning AS-ile Horizon Tselluloosi ja Paberi. Metsa müügil, nagu äris üldiselt, on RMK eesmärgiks võimalikult suure tulu teenimine ning RMK-l puudub õigus müüa metsa alla turuhinna. Kui RMK avalikustaks hindade kokkuleppimise põhimõtted, võib tulevikus läbirääkimiste teine pool saavutada endale võimaluse leppida kokku RMK jaoks senistest ebasoodsamad tingimused. Seeläbi halveneks nii RMK positsioon kui ka väheneksid RMK tulud ja suureneksid kulud, mis omakorda tähendaks riigile laekuvate tulude vähenemist ja kulude suurenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

3.3.2. lepingu punkt 8.2. Maksetähtaeg, 8.3. Krediidilimiit ja 8.4. Tagatis. Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ning AS-ile Horizon Tselluloosi ja Paberi. Poolte vahel kokkulepitud maksetähtaja kaubanduslik väärtus avaldub asjaolus, et kui nimetatud teave tehtaks teatavaks avalikkusele, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimistes. Saamaks teada, milline on pikim (ostja jaoks soodsaim) maksetähtaeg, mida RMK on nõus aktsepteerima, püüaks läbirääkimiste teine pool saavutada endale senisest pikema maksetähtaja, mis suurendab debitoorse võlgnevuse riski. Lepingus kokkulepitud krediidilimiidi kaubanduslik väärtus avaldub sisuliselt samas asjaolus. Kui RMK avaldaks krediidilimiidi, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimistes. Saades teada, milline on maksimaalne (ostja jaoks soodsaim) krediidilimiit, mida RMK on nõus pakkuma, püüaks läbirääkimiste teine pool saavutada endale senisest suurema krediidilimiidi, mis samuti suurendab debitoorse võlgnevuse riski. Ka poolte vahel kokku lepitud tagatise avalikustamise kaubanduslik väärtus avaldub seoses tulevikus potentsiaalselt sõlmitavate lepingutega. Kui RMK poolt varasemalt kokkulepitud tagatised saaksid avalikkusele teatavaks, püüaks läbirääkimiste teine pool tulevikus saavutada endale senisest nõrgema tagatise, mis juhul, kui potentsiaalsel lepingupartneril tekivad makseraskused, ei pruugi olla piisav debitoorse võlgnevuse likvideerimiseks. See aga tähendab kahju tekkimist RMK-le ja seeläbi riigi tulude vähenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

3.3.3. lepingu lisad 1 kuni 1-24 pealkirjaga „Tarnegraafik". Nimetatud lisad sisaldavad andmeid RMK poolt AS-ile Horizon Tselluloosi ja Paberi müüdavate sortimentide koguste ajalise jaotuse kohta kalendrikuude lõikes. Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMKle ning AS-ile Horizon Tselluloosi ja Paberi. Nimetatud teabe kaubanduslik väärtus seisneb selles, et kui teave avalikustataks, halvendaks see RMK positsiooni tulevastes läbirääkimisteks. Saamaks teada, millistel tingimustel tarnegraafikuid on RMK nõus sõlmima, võib läbirääkimiste teine pool tulevikus saavutada RMK jaoks ebasoodsamate tingimustega tarnegraafiku. Sellise tarnegraafiku täitmine toob RMK-le potentsiaalselt kaasa aga lisakulutusi (raiekavade muutmine, ajutiste vaheladude moodustamine, mis seejuures halvendaks metsamaterjali kvaliteeti jne). Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

3.3.4. lepingu lisad 3 kuni 3-27 pealkirjaga „Hinnakokkulepe". Nimetatud lisad sisaldavad

andmeid RMK poolt AS-ile Horizon Tselluloosi ja Paberi müüdavate sortimentide kvaliteediklasside ja ühikuhindade kohta. Täpsemalt on RMK ärisaladuseks müügiartiklite hinnad. Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ning AS-ile Horizon Tselluloosi ja Paberi. Nimetatud teabe kaubanduslik väärtus seisneb selles, et kui RMK avalikustaks sellise teabe ja avalikuks saaksid RMK poolt müüdava metsamaterjali hinnad, taotleksid RMK konkurendid enda poolt müüdava metsamaterjali eest samu hindu ning väheneks klientide võime pakkuda metsamaterjali eest RMK-le samaväärseid või kõrgemaid hindu. Selgituseks, et RMK-ga sõlmitud lepingute alusel maksavad RMK kliendid sageli kõrgemat hinda, kui on kokku lepitud RMK konkurentidega sõlmitud lepingutes. Seeläbi halveneks nii RMK klientide kui ka RMK enda positsioon, mis omakorda tähendaks metsamaterjali müügist riigile laekuvate tulude vähenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

3.3.5. lepingu lisa 5 punkt 7.8 ja lisa 6 punkt 1.3. Nimetatud punktides sisaldub teave hindade kokkuleppimise põhimõtete kohta. Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ning AS-le Horizon Tselluloosi ja Paberi. Kui RMK avalikustaks AS-iga Horizon Tselluloosi ja Paberi kokkulepitud hindade määramise aluseks olevad põhimõtted, halvendaks see RMK positsiooni tulevastel läbirääkimistel. Saamaks teada, kuidas RMK hindu arvutab, võib läbirääkimiste teine pool saavutada võimaluse leppida kokku RMK jaoks senisest ebasoodsamad tingimused. Seeläbi väheneksid RMK tulud ja suureneksid kulud, mis tähendab ka riigile tulude vähenemist ja kulude suurenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt;

3.3.6. lepingu lisa 6 punkt 1.4. Nimetatud punktis sisaldub teave lepingu tagatise kohta. Vastavalt eespool selgitatule on nimetatud teave teada üksnes RMK-le ning Horizon Tselluloosi ja Paberi AS-ile. Kui RMK poolt varasemalt kokkulepitud tagatised saaksid avalikkusele teatavaks, püüaks läbirääkimiste teine pool tulevikus saavutada endale senisest nõrgema tagatise, mis juhul, kui potentsiaalsel lepingupartneril tekivad makseraskused, ei pruugi olla piisav debitoorse võlgnevuse likvideerimiseks. See aga tähendab kahju tekkimist RMK-le ja seeläbi riigi tulude vähenemist. Hoidmaks nimetatud teavet salajas on RMK tunnistanud teabe ärisaladuseks ning üksnes asutusesiseseks kasutamiseks, seejuures on info teada üksnes juhatusele ning töötajatele vajaduspõhiselt.

3.2. Lepingus on kinni kaetud järgmine AS Horizon Tselluloosi ja Paberi poolt ärisaladuseks tunnistatud teave (vt AS Horizon Tselluloosi ja Paberi põhjendused ärisaladuse kohta, lisa 4):
3.2.1. lepingu artikkel 7 (7.1 kuni 7.7). Lepingu artikli 7 alapunktides sisaldub teave hinnamehhanismi kohta. Hinnamehhanism lepitakse kokku AS Horizon Tselluloosi ja Paberi ning tema tarnijate vahel iga lepingu osas. AS Horizon Tselluloosi ja Paberi ei avalda teavet hindade kokkuleppimise põhimõtete kohta avalikult. Hinnamehhanism lepitakse kokku läbirääkimiste käigus iga tarnijaga eraldi. Kui AS Horizon Tselluloosi ja Paberi teised tarnijad saaksid teada hinnamehhanismi, võib see viia info ebaausa kasutamiseni teiste tarnijate poolt, kellelt AS Horizon Tselluloosi ja Paberi metsamaterjali ostab. Selle tulemusena võib nõrgeneda ettevõtte äripositsioon ning halveneda turupositsioon. Info ei ole üldteada ning AS-is Horizon Tselluloosi ja Paberi on see teada üksnes juhatuse liikmetele;

3.2.2. lepingu punkt 9.4. Lepingu punktis 9.4 sisaldub teave tingimuste kohta, mille alusel AS Horizon Tselluloosi ja Paberi kavandas lepingut sõlmides ettevõtte pikaajalist arengut. Ettevõtte konkurentsivõime säilitamiseks kavandati tootmise kaasajastamist ja tänapäevaste keskkonnanõuetega vastavusse viimist. Info ei ole üldteada ning AS-is Horizon Tselluloosi ja Paberi on see teada üksnes aktsionäridele ja juhatuse liikmetele;

3.2.3. lepingu lisa 1 (1-1 kuni 1-24). Lepingu lisades 1 „Tarnegraafik“ sisaldub detailne

teave Asi Horizon Tselluloosi ja Paberi poolt ostetava metsamaterjali koguste kohta erinevate kvartalite ja kuude lõikes. Selle info põhjal on võimalik saada teada ostumahud. Kui AS Horizon Tselluloosi ja Paberi teised tarnijad saaksid teada ostumahud kuudel lõikes, oleks neil võimalik infot oma pakkumiste tegemisel ebaausalt ära kasutada. Info ei ole üldteada ja AS-is Horizon Tselluloosi ja Paberi on see teada üksnes juhatuse liikmetele ning vajaduspõhiselt töötajatele, keda on teavitatud, et ostumahud on konfidentsiaalne info;

3.2.4. lepingu lisa 3 (3-1 kuni 3-27). Lepingu lisades 3 „Hinnakokkulepe" sisaldub detailne teave hindade kohta, millega AS Horizon Tselluloosi ja Paberi metsamaterjali ostab. Hind on kokku lepitud tuginedes pika aja jooksul välja arendatud hinnamudelitele. AS Horizon Tselluloosi ja Paberi ei avalda teavet ostuhindade kohta avalikult oma veebilehel või ajalehtedes. Kui AS Horizon Tselluloosi ja Paberi tarnijad saaksid teada hinna, siis võib see viia info ebaausale kasutamisele teiste tarnijate poolt, kellelt AS Horizon Tselluloosi ja Paberi metsamaterjali ostab. Kui AS Horizon Tselluloosi ja Paberi otsesed konkurendid Euroopas, pakkepaberi tootjate näol, saaksid teada toorme hinna, saaksid nad arvutada välja ettevõtte tootmiskulude struktuuri ning teha AS Horizon Tselluloosi ja Paberi klientidele konkureeriva pakkumise. Selle tulemusena võib nõrgeneda ettevõtte äripositsioon ning halveneda turupositsioon. Hinnainfo ei ole üldteada ning AS-is Horizon Tselluloosi ja Paberi on see teada üksnes juhatuse liikmetele ja vajaduspõhiselt töötajatele, keda on teavitatud, et hind on konfidentsiaalne info;

3.2.5. lepingu lisa 5 punkt 7.8 ja lisa 6 punkt 1.3. Lepingu lisa 5 punktis 7.8 ja lisa 6 punktis 1.3 sisaldub teave hinnamehhanismi kohta. Hinnamehhanism lepitakse kokku AS-i Horizon Tselluloosi ja Paberi ning tema tarnijate vahel iga lepingu osas. AS Horizon Tselluloosi ja Paberi ei avalda teavet hindade kokkuleppimise põhimõtete kohta avalikult. Hinnamehhanism lepitakse kokku läbirääkimiste käigus iga tarnijaga eraldi. Kui AS-i Horizon Tselluloosi ja Paberi teised tarnijad saaksid teada hinnamehhanismi, võib see viia info ebaausa kasutamiseni teiste tarnijate poolt, kellelt AS Horizon Tselluloosi ja Paberi metsamaterjali ostab. Selle tulemusena võib nõrgeneda ettevõtte äripositsioon ning halveneda turupositsioon. Info ei ole üldteada ning AS-is Horizon Tselluloosi ja Paberi on see teada üksnes juhatuse liikmetele. Eelnevaga seonduvalt peab RMK vajalikuks selgitada, et RMK kui riigitulundusasutuse tegevusalaks on riigimetsa majandamine ja müük ning RMK eesmärgiks on teenida oma majandustegevusest tulu. Metsa müügist tulu teenimine on RMK äritegevus ning selleks, et seda
eesmärki täita ja konkureerida teiste metsakasvatajatega, peab ka RMK-l olema võimalik kaitsta oma ärihuve. Kui RMK-l puuduks võimalus oma ärihuve kaitsta, siis paneks see RMK konkurentidega võrreldes ebavõrdsesse olukorda. Kuivõrd RMK puhul on tegemist riigitulundusasutusega, kelle peamiseks eesmärgiks on majandustegevus, ei saa eeldada RMK üle samasuguses ulatuses avaliku kontrolli teostamist avalikkuse poolt, kui muude riigiasutuste osas, kes ei ole tulundusasutused. Seejuures ei ole ka riigi äriühingute teave täies ulatuses avalik. Kogu teabe avalikustamine paneks RMK konkurentidega võrreldes ebavõrdsesse olukorda. See aga ei tähenda, et RMK tegevuse üle kontroll puuduks. Erinevad riigiasutused teostavad RMK üle riiklikku järelevalvet vastavalt oma pädevusele. Vabariigi Valitsuse 04.01.2007 määruse nr 1 „Riigimetsas kasvava metsa raieõiguse ja metsamaterjali müügi kord" § 24 kohaselt kontrollivad kasvava metsa raieõiguse ja metsamaterjali müügi vastavust kõnealusele määrusele riigivara valitseja ja Riigikontroll.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

I Vaide ese

1. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mistahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus.

2. RMK on Riigimetsa Majandamise Keskuse põhimääruse § 1 kohaselt riigitulundusasutus. Seega on RMK puhul tegemist riigiasutusega, kes on teabevaldaja AvTS § 5 lg 1 mõistes, mille kohaselt on RMK valduses olev teave avalik teave ning RMK-le kohalduvad kõik teabevaldaja kohustused, sh ka teabenõuetele vastamise kohustus.

3. Teabenõudja on soovinud kehtivate puidumüügi kestvuslepingute ja lepingute lisade koopiad. Lisaks on teabenõudja küsinud eraldi kolme mahukamat lepingut.

4. Kõigi lepingute väljastamisest teabevaldaja keeldus seoses suure mahu tõttu, mis osas on inspektsioon oma 02.07.2021 vaideotsuses leidnud, et see oli õiguspärane. Kolm mahukamat puidumüügi kestvuslepingut teabevaldaja väljastas, aga kattis kinni ärisaladust puudutava osa. Puudub vaidlus selle üle, millised on kolm mahukamat lepingut. Seetõttu lähtume asjaoludest, et vaide esemeks on lepingud RMK ja Stora Enso Eesti AS-i, Graanul Invest AS-ia Horizon Tselluloosi ja Paberi AS-i vahel. Käesolev vaidlus on selle üle, kas esitatud lepingutes kinni kaetud osade mitte väljastamine oli õiguspärane. Juurdepääsu piiramise ainsaks aluseks on RMK ise toonud ärisaladuse (AvTS § 35 lg 1 p 17).

5. Lisaks jäävad vaide esemeks ülejäänud lepingud ja nende lisad selles osas, mis kohustab teabevaldajat nende juurdepääsupiirangu kehtestamise ja sellest lähtuvalt kehtivuse ajad üle vaatama. Seetõttu peab teabevaldaja esitama inspektsioonile ülejäänud lepingute nimekirja lähtuvalt juurdepääsupiirangute kehtestamise ajast. Kui mõnel lepingul on täitunud ärisaladuse juurdepääsupiirangu kehtestamisest 5 aastat, siis esitama tõendid, millel alusel on juurdepääsupiirangut pikendatud ning kui kauaks.

6. Juhul kui mõne lepingu ja selle lisa osas on täitunud 5 + 5 aastat nagu RMK ja AS Horizon Tselluloosi ja Paberi (HTP) vaheline leping, siis kohustab inspektsioon lepingu teabevaldajale väljastama, kuna juurdepääsupiirangu tähtaeg on lõppenud. Seetõttu ei saa nende lepingute puhul arvestada, et ärisaladust sisaldava teabe osas on nende üle vaatamine ja ärisaladust sisaldavas osas teabe mitte väljastamise põhjendamine liiga ajamahukas. Kui juurdepääsupiirangu tähtaeg on lõppenud, muutub dokument automaatselt avalikuks ja tuleb teabenõude korras väljastada. Ettekirjutusega kohustame lisaks nimekirja esitamisele lepingud ja nende lisad teabenõudjale väljastama, kui nimekirja koostamise juures leitakse, et mõnel lepingul on samalaadselt HTP lepinguga juurdepääsupiirangu kehtivusaeg lõppenud.

II Teabenõudele vastamine

1. AvTS § 15 lõigetest 2 ja 4 on teabevaldaja kohustatud igakülgselt abistama teabenõudjat teabenõude esitamisel ning talle vajaliku teabe asukoha ja juurdepääsuviiside väljaselgitamisel. Samuti kui teabenõudest ei selgu, millisel viisil või millist teavet teabenõudja soovib, peab teabevaldaja teabenõude täpsustamiseks võtma teabenõudjaga viivitamata ühendust. See tähendab, et antud juhul võiks teabevaldaja ja teabenõudja omavahel suhelda nt lepingu kõikide lisade esitamise vajaduse osas. Inspektsioon nõustub, et nt täpsed ühikuhinnad on lepingupoolte ärisaladus ja neid väljastada ei saa. Küll aga on teabenõudjal õigus saada teavet riigi raha puudutavate üldsummade ja lõppkoguste kohta, mida puudutav teave asub tõenäoliselt muudes dokumentidest (nt arvetes, lõppraportites vms) ning mis osas võiks teabevaldaja teabenõudjat ise sellise teabeni suunata, kuna teabenõudja ei saa, ega peagi ise teada, millistest dokumentides teda huvitav teave võib sisalduda. Tarnegraafikutes on kokku lepitud prognoositav tarne maht lühemateks perioodideks, aga see ei näita tegelikke tarnekoguseid ja seal puuduvad üldsummad.

2. AvTS § 23 lg 1 punkt 1 lubab teabenõude täitmisest keelduda, kui taotletavale teabele kehtivad juurepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust.

Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt tuleb keeldumist põhjendada.

3. Teabevaldaja on kolm kestvuslepingut ja nende lisa väljastanud, aga viidanud, et kinni kaetud osad sisaldavad ärisaladuse juurdepääsupiirangut. Oma viimastes põhjendustes inspektsioonile on teabevaldaja esitanud ka täpsemad selgitused juurdepääsupiiramise põhjendamiseks.

III Juurdepääsupiirangu aluse kasutamise õiguspärasus

1. Teabevaldaja peab alati valima teabe avalikkusele kättesaadavaks tegemise, kui ei esine reaalselt põhjendatud vajadust juurdepääsetavust mingis osas piirata, ning ka sel juhul tuleb eelistada osaliselt kättesaadavaks tegemist täielikule piiramisele. Antud juhul on jäetud ärisaladuse juurdepääsupiirangu tõttu osaliselt teave väljastamata.

2. Juurdepääsupiiranguid saab seada vaid seaduses ette antud tähtajaks ning lepingu pooled peavad olema sellest teadlikud, et pärast tähtaja möödumist ei saa algselt ärisaladusena käsitletav teave enam olla saladuseks ja see saab avalikuks. Nii on antud juhul ka RMK ja AS Horizon Tselluloosi ja Paberi vahel sõlmitud lepinguga nr 3-3.6.1/1115. Leping on sõlmitud 04.07.2011, seega sai ärisaladust sisalduva teabe osas juurdepääsupiirang alata samal ajal. Antud juhul oli juurdepääsupiirangu alus kehtestatud 5 aastaks ehk kuni 04.07.2016. Teabevaldaja ei ole lepingule märkinud või inspektsioonile teada andnud, et juurdepääsupiirangut oleks vastavalt AvTS § 40 lõike 1 alusele pikendatud. Küll aga juhime tähelepanu, et kui seda ka oleks pikendatud, siis saaks ärisaladust sisaldava teabe osas olla maksimaalne tähtaeg ikkagi vaid 5 + 5 aastat, seega antud juhul maksimaalselt kuni 04.07.2021. Sellega on antud lepingu juurdepääsupiirangu ärisaladust sisaldav juurdepääsupiirang igal juhul lõppenud ja leping tuleb väljastada. See ei kehti aga kõikide hiljem koostatud lepingu lisadele, mis tuleb lähtuvalt nende koostamise ja juurdepääsupiirangu kehtivuse ajast samamoodi üle vaadata.

3. Samal põhjusel kohustab inspektsioon teabevaldajat kõik teised lepingud üle vaatama ja need lepingud väljastama, kus ärisaladuse juurdepääsupiirang on lõppenud. See kehtib ka lepingu lisadele, mille juurdepääsupiirangu tähtaeg on lõppenud.

4. RMK on ainsaks juurdepääsupiiranguks toonud ärisaladuse, küll aga esitanud oma viimastes selgitustes ka täpsustusi, et kõik kinni kaetu ei ole ärisaladus, vaid selle kinni katmiseks olid muud põhjused. Toonitame, et sel juhul ei piisa seletustest, vaid peab olema kehtestatud konkreetne seadusest tulenev juurdepääsupiirang vastaval alusel.

5. Juhime tähelepanu tingimustele, millele ärisaladus peab vastama (ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lg 2):
1) see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokku panus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad;
2) sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja
3) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

6. Seega ei ole mitte igasugune ettevõtlust puudutav teave käsitletav ärisaladusena, vaid ärisaladus peab vastama korraga eeltoodud kolmele tingimusele. Et konkreetset teavet saaks käsitleda ärisaladusena, peab ärisaladuseks tunnistatud teabel olema ettevõtja jaoks ka majanduslik väärtus, mis seisneb selles, et ärisaladus ei ole konkurentidele teada. Ärisaladuse puhul on tegemist teabega, mis garanteerib antud ettevõtja äritegevuse edukuse ning mille väljatöötamiseks või kogumiseks on ettevõtja teinud investeeringuid, mis vajavad õigustatult kaitset. Lisaks peab sellise informatsiooni avaldamine ohustama ettevõtja huve.

7. Kuna RMK teabevaldajana kehtestab dokumentidele juurdepääsupiirangud, peab RMK suutma ka hinnata ja põhjendada, kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustab ärihuve (küsides vajadusel teiselt poolelt selgitusi). Kohus on asjas nr 3-08-1980 märkinud, et argumendi vastu, mille kohaselt saab ärisaladuse põhjendatuse üle otsustada üksnes ettevõtja ise, räägib mh ka Konkurentsiseaduse § 63 lg 2 – ettevõtja peab oma ärisaladuse määratlust põhjendama Konkurentsiametile ja Konkurentsiametil on õigus ka mitte nõustuda ettevõtja määratlusega. Samuti on kohus 16.05.2016 otsuse 1-15-8831/40 punktis 5.3 märkinud: „Iseenesest õige on kaitsja seisukoht, et ettevõtja pädevuses on määratleda, missugust informatsiooni ta ärisaladuseks loeb. Samas ei saa jätta tähelepanuta, et kui ettevõtja on tunnistanud mingi teabe ärisaladuseks, ei saa sellest veel järeldada, et tegu on ärisaladusega, kuna viimase määratlemisel tuleb lähtuda objektiivsest olukorrast, mitte üksnes ettevõtja subjektiivsest tahtest. Subjektiivselt peab teave olema ärisaladusena määratletud ja omaja poolt sellisena kaitstud. Objektiivselt aga tuleb tuvastada, et teabe sisu ei ole üldsuse jaoks teada ning et teabe sellisena hoidmine omab teatavat objektiivset väärtust.“ Eeltoodust tulenevalt ei saa igasugust teavet käsitleda ärisaladusena, vaid teabevaldajal tuleb hinnata, kas ärisaladusena märgitud teave vastab ärisaladuse tunnustele ning teabenõude täitmisest keeldumisel korral seda ka teabenõudjale põhjendada.

8. Järgnevalt analüüsime Stora Enso Eesti AS-iga ja Graanul Invest AS-iga sõlmitud puidumüügi kestvuslepingu neid kinni kaetud osi, kus inspektsioon ei tuvastanud, et juurdepääsu piiramine teabele oleks õiguspärane või selgelt põhjendatud:

8.1. **Lepingutes toodud isikuandmed** (Stora Enso p.10, Graanul Invest p. 9 ja ostja kontaktandmed esimesel lehel).

AvTS § 35 lg 1 p 12 annab võimaluse kasutada juurdepääsupiirangut selliste isikuandmete osas, mis on isikute eraelu ülemääraselt kahjustavad. Seega vaid isiku nime ei saa selle juurdepääsupiirangu alusel kinni katta. Vastav teave puudutab vaid nende isiku tööalast tegevust, sh tuleb arvestada, et sellistesse lepingutesse pannakse ettevõtte esindajad või osakonna juhatajad, mitte nö reatöötajad. Nendel isikutel on oma ametikohast lähtuvalt suurem eeldus ja valmisolek, et nad peavad arvestama sellega, et esindavad ettevõtet oma nime ja näoga.

Ühtlasi, kui kaks juriidilist isikut sõlmivad omavahel lepingu, siis eeldatakse, et kasutatakse juriidilise isiku kontaktandmeid. Seda juba seetõttu, et lepingut ei peaks asutust esindavate inimeste vahetumise korral muutma.

Mobiiltelefoni numbri puhul ei saa eeldada, et tegemist on eranumbriga. Nt on lepingus toodud mõlema juhatuse liikme mobiilinumbrid määratud ka kontaktnumbriteks äriregistris juriidilisele isikule.[1] Seega leiame, et antud juhul juhatuse liikmete numbritele juurdepääsu piiramiseks ei saa kasutada AvTS § 35 lg 1 punkti 12 ja teave peab olema teabenõude korras avalik. Edaspidi soovitame juba lepingu sõlmimisel teisele poolele selgitada, et ettevõtte kontaktandmed on avalik teave, et nad saaks valida, milliseid kontaktandmeid nad kasutavad.

Kinni saaks lepingutes katta vaid need mobiilinumbrid, mis on eraisiku nimele registreeritud. Kui mingil põhjusel juriidiliste isikute vahelisse lepingusse on kellegi isiklikud kontaktid siiski lisatud, peaks see juba lepingu sõlmimisel olema pooltele teada, kuna teabevaldaja peab lisama lepingule õiged juurdepääsupiirangud juba dokumendi loomisel. Vajadusel saab teabevaldaja antud juhul teiste lepingutes toodud isikute osas enne teabe väljastamist üle täpsustada, kas on kasutatud ostja esindajate isiklikke kontaktandmeid. Kui siiski selgub, et mõni kõnealune telefoni number kuulub eraisikule, saab selles osas keelduda teabe väljastamisest, aga dokumendile peab kehtestama ka vastava juurdepääsupiirangu aluse, mida

[1] Antud juhul kui teistele äriühingutele kui need, kellega on RMK sõlminud lepingu.

hetkel tehtud ei ole. Seega kohustume lepingutes sisalduvate isikuandmete osas lepingud uuesti üle vaatama ja vajadusel (kui see on teabenõudja jätkuv soov) need teabenõudjale väljastama.

8.2. **Lepingute kestvused**
Inspektsioon ei nõustu teabevaldaja põhjendustega, et lepingute kestvusi peaks piirama ärisaladuse tõttu. Sealjuures on teabevaldaja ise juba avaldanud AS Graanul Invest lepingu osas selle kehtivususaja, kuna ei ole kinni katnud lk 4 punkti 9.1.

Leiame, et ettevõtte ärisaladuseks ei saa olla kui kaua kehtib tema riigilt metsa ostmise leping. Lepingute kestvusaeg ei vasta kindlasti mitte kõigile ärisaladuse nõuetele. Ettevõtja ei ole sellise teabe väljatöötamiseks teinud ise mingeid täiendavaid investeeringuid ning see ei ole teave, mis garanteeriks talle oma äritegevuse osas edukuse. Konkurendid saavad igal ajal teha RMK-le paremaid pakkumisi ning tähtaegade teadmine ei takista kuidagi vastavate pakkumiste tegemist. Sealjuures on iga puiduostja teadlik ja valmis, et tal on konkurendid, kes võivad igal ajal konkureerivaid pakkumisi teha.

Sealjuures toome välja just sellise teabe varjamisel tekkiva vastupidise võimaluse ebaausa konkurentsi tekkimiseks. Puidumüügi lepingute osas on tegemist kestvuslepingutega ning võttes arvesse riigi huve saada riigile soodsaimad pakkumisi, siis teeme ettepaneku kaaluda võimalust kõikide lepingute kestvusaegade aktiivseks avalikustamiseks, kus lepingute lõppemisel on kõigil pakkujatel võrdne võimalus uuteks läbirääkimisteks. Igal juhul peab lepingute kehtivusajad teabenõudjale väljastama.

8.3. **Küberturvalisus** (Stora Enso lepingu punkt 5.3)
RMK on kinni katnud ftp-serveri aadressi tuues põhjuseks küberturvalisuse. RMK on välja toonud Stora Enso seisukoha, et kui info oleks avalik, siis oleks küberkurjategijatel võimalik aadressi rünnata ja mõlemale poolele kahju tekitada. Selgitame, et kui teabevaldaja jääb selle põhjenduse juurde, siis peab ta viitama konkreetsele juurdepääsupiiramise õiguslikule alusele, kuna ainult põhjendusest ei piisa, et väljastamisest keelduda.

8.4. **Graanul Investi tarnekoht (lepingutes punktid 3.1.)**
Leiame, et RMK ei ole tarnetingimuste kinni katmist piisavalt analüüsinud. Sealjuures on tarnekoha info kinni kaetud vaid Graanul Investiga sõlmitud lepingus. Graanul Invest on esitanud oma selgitused, miks on tarnekoht nende ärisaladus, samas kui Stora Enso sellist teavet oma ärisaladuseks ei pea. Leiame, et isegi kui see ei ole üldteada informatsioon, siis ei ole see siiski piisav põhjus ärisaladuse juurdepääsupiirangu kehtestamiseks ja leiame, et Graanul Invest ei ole piisavalt põhjendanud kuidas see tema ärihuve võrreldes konkurendi omadega kahjustab.

Tarnekoht on oma olemuselt meie hinnangul selline teave, mis nö paistab välja, sest seda ei saa varjata, kuna toimub suurte veoste reaalne liikumine, mistõttu on see teave igale soovijale lihtsalt tuletatav. Seejuures on avalikud Graanul Investi puidutöötlemisüksuste asukohad,[2] millest on võimalik ka tarnekohad lihtsalt tuletada. Ei ole eluliselt usutav, et ühe ostja jaoks on selline teave nende äritegevist kahjustav ja teisele mitte. Leiame, et teave tuleb väljastada või peab RMK esitama uued täpsustavad lisaselgitused.

8.5. **Vaidluste lahendamine (erapooletu mõõtmisetulemuse erinevusprotsent lepingutes p. 6 vs 6.1. ja erinevusprotsent p. 6.3 vs 6.2)**

[2] https://graanulinvest.com/et/meist/#arivaldkonnad; http://empl.ee/wp-content/uploads/2015/08/Puidu-kasutamine-energeetikas.-Jaano-Haidla.pdf; https://virumaateataja.postimees.ee/2290307/napi-saeveski-uus-juht-on-tonu-saaber

Stora Enso lepingust on RMK vastavad protsendid kinni katnud ja Graanul Investi omas mitte, mistõttu jääb taaskord arusaamatus esmalt erinev ettevõtete kohtlemine ja teiseks täpsem protsentide taga peituv ärisaladuse olemus.

Seega lähtuvalt 8.3 ja 8.4 punktides toodult peab RMK kas teabe täies mahus väljastama või esitama lisaselgitused miks on erinevalt Graanul Investi lepingust ainult Stora Enso lepingus vastavad andmed ärisaladusena käsitletavad.

8.6. **Aadress, kuhu arved esitatakse** - mõlemas lepingus punkt 8.4. Stora Enso lepingus on see kinni kaetud. Sama info ei ole kinni kaetud Graanul Invest lepingus. RMK on selgituses välja toonud, et see ei ole ärisaladus, aga võib olla ohuks küberturvalisusele. Juhime tähelepanu, et kõik juurdepääsupiirangu alused peavad tuleneva avaliku teabe seadusest või eriseadusest. Leiame, et ainult meiliaadress ei saa olla selline teave, millele saaks kehtestada muud avaliku teabe seaduse juurdepääsupiirangut nagu nt tehnoloogiliste lahenduste või turvameetmete kaitse eesmärk. Seega peab selles osas teabe väljastama.

8.7. Mõlemas lepingus on kinni kaetud **punktide 8.5-8.7 kõik laused täies mahus (garantiitingimused)**. Juhime tähelepanu, et terve lause kinni katmine on väga erandlik ja peaks olema sel juhul väga põhjendatud. Nõustume, et krediidilimiit ja maksetähtaeg võib olla ärisaladuseks, aga mitte kõik garantiitingimused täies mahus. Juhul kui RMK lepib ostjatega tõepoolest kokku erinevad garantiitingimused, siis saaks kinni katta vaid vastavad erinevad arvväärtused. Küll aga juhul kui tegemist on kõigile võrdsete tingimustega, siis sellisele teabele juurdepääsu piiramisel ei saa olla seost ärisaladusega. RMK peab kas teabe väljastama või esitama selgemad põhjendused ja väljastama teabe osaliselt (nt kattes kinni erinevad arvväärtused).

8.8. **Tarnegraafikud**
RMK on toonud välja, et tarnegraafikute info põhjal on võimalik välja tuua Stora Enso ärimahud. Sellega on raske nõustuda, sest Stora Ensol on palju teisi müüjaid ning sellest infost ei ole võimalik tuletada nende turuosa.[3] Samuti ei peegeldu tarnegraafikus hilisem, tegelik tarnekogus. Leiame, et RMK peab tarnegraafikutes sisalduvad andmete liigid ükshaaval veelkord üle vaatama ja hindama, kas ja mis osa ikkagi neist on ärisaladus. Eraldi peaks põhjendama iga kinni kaetud rida. Nt juhul kui RMK suudab ära põhjendada miks on kuude või kvartalite lõikes kogused ärisaladus, siis ei saa seda kasutada koguarvu puhul.

Graanul Investi tarnegraafikus on kaetud kinni ka metsamaterjali liik, mida Stora Enso lepingus tehtud ei ole. Leiame, et metsamaterjali liigile (teave millist metsa müüb riik) ärisaladust kehtestada ei saa. Samas ei ole tarnegraafiku info Graanul Investi osas nende ärisaladus, vaid põhjendustes vaid RMK ärisaladus. Põhjendused, et teave avalikkus halvendaks RMK positsiooni tulevastes läbirääkimistes, on ebapiisav, et pidada teavet ärisaladuseks. Nagu eespool selgitasime, siis see, millist puitu riik müüb, on igal juhul avalikkuse huviorbiidis olev teema, mistõttu olukorras, kus tuleb kaaluda avalikkuse ning varjamise vahel, tuleb veenvate põhjenduste puudumisel eelistada avalikkust.

Kohustame tarnegraafikute teabe uuesti läbi vaatama ja see kas täies mahus väljastada või iga kinni kaetud osa kohta anda ärisaladuse kohta selge ja veenev põhjendus.

8.9. **Hinnakokkulepped**
Kohustame ettekirjutusega üle vaadata lepingute lisadena vormistatud hinnakokkulepped. Leiame, et kõik andmeväljad ei saa olla ärisaladuseks, mistõttu tuleb need uuesti üle vaadata

[3] Stora Enso kodulehel oleva info kohaselt „Stora Ensol on umbes 25 000 töötajat üle 30 riigis ning see on avalikult noteeritud Helsingi ja Stockholmi börsidel. Meie käive oli 2019. aastal 10,1 miljardit eurot, äritegevuse ärikasum oli 1,0 miljardit eurot“. Stora Enso Eesti ASi käive ainuüksi 2021. a III kvartalis oli 73 607 427 eurot

ja esitada iga andmevälja osas selge põhjendus, milles seisneb ärisaladus. Nt on Stora Enso hinnakokkuleppes sortiment ja tarnekoht avalik, aga Graanul Investi omas mitte. Eraldi vajab selgitusi asjaolu, miks on vajalik piirata juurdepääsu diameetrile ja pikkusele (sh kui sama teave on kvaliteedinõuetes jäetud avalikuks), kui nt on kinni kaetud ühikuhind. Täpsustame, et kinni peaks katma vaid selle osa, mis on reaalsuses ärisaladusena käsitletav lähtudes avaldatud andmete kogu koosseisust. Inspektsiooni hinnangul saab ärisaladuseks lugeda konkreetset poolte vahel kokku lepitud ühikuhinda. Samas ei pruugi see olla enam ärisaladus kui küsitakse kogusummasid, millest ei ole võimlik ühikuhindlasid tuletada. Samuti ei saa ärisaladuseks lugeda seda, mida on RMK kellelegi müünud, nt sortiment.

8.10. **Kvaliteedinõuded**
Stora Enso kvaliteedinõuete lisas on kinni kaetud vaid juhatuse liikme telefon, mis osas kirjeldasime juba eelnevalt, et sellele ei saa juurdepääsupiirangut kehtestada. Graanul Investi kvaliteedinõuetes on lisaks juhatuse liikme numbrile kinni kaetud nii kogu kirjeldus kui ka arvandmed.

Põhjenduseks on Graanul Invest toonud:
Kirjeldatud teave ei ole üldteada, sest kvaliteedinõuded on kokkulepitud AS Graanul Invest ja tema koostööpartnerite vahel iga konkreetse sõlmitud lepingu osas. AS Graanul Invest ei ole teavet kvaliteedinõuete kohta, millega ta erinevat puidusortimenti sisse ostab avaldanud avalikes materjalides, näiteks oma veebilehel või aastaaruandes. Kvaliteedinõuete osas jõutakse kokkuleppele alati lepinguliste läbirääkimiste käigus ja informatsioon ei ole üldteada. Informatsioonil on kaubanduslik väärtus, sest kui mõni AS Graanul Invest konkurent saab teada informatsiooni täpsete kvaliteedinõuete kohta, millega AS Graanul Invest erinevat puidusortimenti sisse ostab, siis ta saab teha konkureeriva pakkumise seda teavet ära kasutades. Turul on erinevatel turuosalistel kujunenud välja erinevad kvaliteedinõuded, millega nad puidusortimenti sisse ostavad. Kvaliteedinõuded on välja töötatud tuginedes pikaajalisele kogemusele, praktikale ja oskusteabele, mille AS Graanul Invest on valdkonnas töötades saanud. AS Graanul Invest on võtnud samme, et hoida kirjeldatud informatsioon salajases. Esiteks ei ole AS Graanul Invest kirjeldatud teavet avaldanud. Teiseks, AS Graanul Invest on enda lepingulisi partnereid teavitanud, et informatsioon on AS-i Graanul Invest ärisaladus ning sõlmitud lepingud sisaldavad konfidentsiaalsusklauslit (vt Lepingu punkt 12.1). Kirjeldatud informatsioon on teada üksnes AS Graanul Invest valitud töötajatele, kellele on teavitatud, et teave on konfidentsiaalne ning kellel lasub konfidentsiaalsuskohustus sõlmitud töölepingute alusel.

Leiame, et tegemist ei ole piisava põhjendusega kasutada kvaliteedinõuetele ärisaladuse juurdepääsupiirangut. Konkurendid saavad ka nõudeid teadmata igal ajal konkureerivaid pakkumisi teha ning teabe salajas hoidmine ei hoia konkureerivaid pakkumisi ära ega anna äritegevuses ettevõttele edukuseks eelist. Eelis saadakse siiski hinna kaudu (keegi pakub samasuguse kvaliteediga toodet odavamalt). Ühisel turul tegutsejad ei saa kunagi välistada, et pole teisi konkurente, kes sama kvaliteediga tooteid pakuvad või osta soovivad.

Leiame, et Graanul Investi tegevusvaldkonnast lähtudes on just oluline, et avalikkusel oleks võimalik kontrollida, millist puitu riik müüb. On ju Graanul Invest ka ise oma kodulehel rõhutanud, et kasutatakse üksnes puidutöötlusjääke või sellist palki, mis ei kõlba puitu väärindavale tööstusele (mädanenud või kõverad palgid). Samuti on avalikkuse suure tähelepanu all, millist puitu kasutatakse kütteks. Seetõttu leiame, et üksnes kvaliteedi kirjeldus ei ole ärisaladus, kuid omab suurt väärtust riigi tegevuse kontrollimisel ning antud teave tuleb väljastada.

Kokkuvõte

Ettekirjutusega kohustab inspektsioon teabevaldajal teabenõude eelmisel täitmisel kinni kaetud osad veelkord sisuliselt uuesti üle vaatama nendes punktides, kus inspektsioon ei tuvastanud selget ärisaladuse alusel juurdepääsu piiramise vajadust. Selles osas tuleb kas teave väljastada või teostada uus hindamine koos täpsemate selgitustega. Lisaks kohustab ettekirjutus RMK uuesti hindama kõigi teiste puidumüügi kestvuslepingute juurdepääsupiirangute kehtivusaegu ja need vajadusel väljastama.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kadri Levand
jurist
peadirektori volitusel